ಮಧುರಚೆನ್ನ

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮಧುರಚೆನ್ನ

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

MADHURACHENNA - A brief introduction by Chennaveera kanavi and published by Karnataka Sahitya Academy, Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002.

Pages : vi + 62 Price : 22-00

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೮೪

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೩

ಪುಟ : vi + ೬೨

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೨/ -

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ವಿ.ಎನ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨.

ಮುದ್ರಕರು :
ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
LAKSHMI MUDRANALAYA
೧೧೭/೨, ೫ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೧೮ ✆ ೬೬೧೩೧೨೩, ೬೬೧೮೭೫೨

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಡಾ। ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವೂ ಒಂದು. ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮಹತ್ವದ ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರು. 'ಕವಿಗೆ ಕವಿ ಮಣಿವನ್' ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು ಈ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿರುವುದು ಅವರು ಬರೆದ 'ಅರಿಕೆ'ಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿಗಳು ತೀರಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ೨೦೦೩ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದು, ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಅಹುದು.

ಕಾವ್ಯ, ಆತ್ಮಕಥನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದೂ, ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಸಮರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯಾಗುವಂತಹದು. ಹೀಗಿರುವ ಹಲಸಂಗಿಯ ಗೆಳೆಯರ ನೇತಾರರಾದ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ'ರನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಸಂತೋಷದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಡಾ। ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ, ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

-ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ

ಮಾರ್ಚ್-೨೦೦೩

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದೆಮಿಯ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಿರು ಹೊತ್ತಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೂ ಒಂದು. ಕಿರೀಟ ಆಕಾರದ ೪೮-೬೪ ಪುಟಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಆಯ್ದ ಲೇಖಕರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತಗೆಗಳು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು; ನಮ್ಮ ನಾಡು ನುಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಲೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

ಕನ್ನಡ ನವೋದಯದ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ ಅವರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ ಈ ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ 'ಶ್ರೀ'ಯವರ ನೂರನೇ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದಂದು (ಜನವರಿ ೩, ೧೯೮೪) ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಈಗ ಕವಿ ಅನುಭಾವಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಕುರಿತ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಅಕಾದೆಮಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕವಿ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಲಿವೆ. ಟಿ.ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ತಿರುಮಲಾಂಬಾ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಕೃತಿಗಳು ಈಗ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಲೆಂದೂ, ಮಾಲೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲೆಂದೂ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜನವರಿ ೨೦, ೧೯೮೪

ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದೆಮಿ

ಅರಿಕೆ

ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಒಬ್ಬರು. ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ (ನಾನಾಗ ಬಿ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ) ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ 'ಭಾವಜೀವಿ' ಕೃತಿಯನ್ನು 'ಹಲಸಂಗಿಯ ಕಾವ್ಯರ್ಷಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ' ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅವರು ನನಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಕಾವ್ಯರ್ಷಿ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸಂಕೋಚವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ವಿನಯ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯ ತೋರಿಕೆಯದಾಗಿರದೆ ಅವರ ಉಜ್ವಲವಾದ ಸಾಧಕ ಜೀವನದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ನಂತರ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡು ನನ್ನ ಗೌರವಾದರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ : ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡರು.

ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಕನಸು ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಸನ್ಮಿತ್ರರೂ ಆದ ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಒತ್ತಾಯ ಈಗ ಅದನ್ನು ಆಗುಮಾಡಿಸಿದೆ.

"ಏನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ನೀನೀಸು ದಿನವೆಲ್ಲಿದ್ದಿ ?
ಮತ್ತೆ ಹೇಗಿಲ್ಲಿಗೇ ಮರಳಿ ಬಂದೆ ?"

ಎಂದು ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈಡೇರಿದ್ದರೆ ಅದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ತೀರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಂದದಿಂದಲೂ ಅವರ ಜೊತೆಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ಅವರ 'ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ'ದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತ್ರರಾದ ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಪಸೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

'ಚೆಂಬೆಳಕು', ಕಲ್ಯಾಣನಗರ,
ಧಾರವಾಡ
೨೨-೧೨-೧೯೮೩

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

೧. ಜೀವನ ಮತ್ತು 'ಸಾಧನೆ'

ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಒಂದು ಕಾವ್ಯನಾಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಅವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು, ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ, ಆನಂದಕಂದ, ವಿನಾಯಕ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರುಗಳೇ.

'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಎಂಬುದು ಹಲಸಂಗಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಕಾವ್ಯನಾಮವೆಂಬುದು ಈಗ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯನಾಮದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಹೆಸರು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು. 'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನ ಎಂಬ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಮಧುರ ಇದು 'ಮಾದಣ್ಣ' ಎಂಬ ಸ್ನೇಹಿತನ ಸುಧಾರಿತ ಹೆಸರು. 'ಚೆನ್ನ' ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ. ಅವೆರಡೂ ಕೂಡಿ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಆಯಿತು. 'ಮಧುರಗೀತ' ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಸುಳಿವೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ :

ನನಗೆ ನೀನತಿ ಮಧುರ, ನಿನಗೆ ನಾ ಬಲುಚೆನ್ನ
ಹೀಗೆಂತಲೇ ನಾವು 'ಮಧುರಚೆನ್ನ'

ಎಂದು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

'ಮಧುರಚೆನ್ನ'ರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಗಲಗಲಿ. ಅವರು ಹಲಸಂಗಿಯ ಊರವರಾದ್ದರಿಂದ 'ಹಲಸಂಗಿ ಮಧುರಚೆನ್ನ' 'ಹಲಸಂಗಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು.

ಹಲಸಂಗಿಯವರಾದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಟ್ಟಿದ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿದರು. ಆ ಗೆಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ, ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪ, ಪಿ. ಧೂಲಾ ಈ ಮೊದಲಾದವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ 'ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು' ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ಹಲಸಂಗಿ' ಎಂದರೆ ಹಲವು ಸಂಗಿಗಳ (ಸಂಗಾತಿಗಳ) ಊರು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರೇ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಲಸಂಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ತರ್ದವಾಡಿ (ತದ್ದೇವಾಡಿ)ಗೆ ಅದು ತೀರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದರೆ ತರ್ದವಾಡಿಗೂ ಹಲಸಂಗಿಗೂ ಮೂರು ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರ ; ಅಷ್ಟೆ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲಸಂಗಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಊರ ಮುಂದೆ ಜುಳುಜುಳು ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬೇವಿನ, ಹುಣಿಸೆಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿವೆ. ಊರಿನ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಆದಿಲಶಾಹಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಆ ಊರಿನ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ನವಿಲುಗಳಿಗೆ ಅದು ಆಗರವಾಗಿರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ ನಾವು ಕೇಳುವುದು ಕೋಳಿಯ ಕೂಗನ್ನಲ್ಲ, ನವಿಲಿನ ಕೇಕೆಯನ್ನು. ಈ ನವಿಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಗೊಂಡ ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಹಲಸಂಗಿಯನ್ನು 'ನವಿಲೂರು' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಲಸಂಗಿಯವರಾದ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಲೋಣಿ. ಈ ಊರು ಹಲಸಂಗಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೯೦೩ರ ಜುಲೈ ೩೧ರಂದು. ಅದು ಹಿಂದು ಪಂಚಾಂಗದಂತೆ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಸಿರಿಯಾಳ ಷಷ್ಠಿಯ ದಿನವಾಗಿತ್ತು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಂದೆಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ. ಅವರು ತೀರ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಮನೆತನ ತೀರ ಬಡತನದ್ದೇನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು 'ಸಾವುಕಾರ'ರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಬಡತನ

ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರು ಹಲವು ತಾಪತ್ರಯಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದರು ; ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಬಾಲ್ಯವೆಲ್ಲ ಕಳೆದದ್ದು ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿಯೇ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲ ಗತಿಸಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಸುಟಿಯಾದ ಬಾಲಕ. ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಣ್ಣು, ನಿಡಿದಾದ ಮೂಗು, ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖ, ತೆಳ್ಳನೆಯ ಎತ್ತರದ ದೇಹ, ಮೃದುವಾದ ಮಾತು, ಸದಾ ಮುಗುಳ್ನಗು ಸೂಸುವ ತುಟಿಗಳು-ಇವು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದವರನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವೂ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತು. ತಾವು ಓದಿದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಷಯ. 'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ'ದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಓದಿದ್ದರು. ಆ ಕಥೆಗಳು ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದವು. ತಾವು ಓದಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ತನ್ಮಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ 'ಸಿರಿಯಾಳಶೆಟ್ಟಿ' ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲಾಳನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ, ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಅಭಿನಯ ನೀಡಿದ್ದರು. ಅಂತರ್ಮುಖತೆ ಮತ್ತು ಭಾವಪರವಶತೆ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು.

ಕನ್ನಡದ ಮಹತ್ವದ ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಅವರು ಹೈಸ್ಕೂಲು, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದವರೇ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ. ಆದರೆ ಆ ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಅವರ ಸ್ವಾಧ್ಯಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಪಠ್ಯ-ಪಠ್ಯೇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳದೇ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬೊತ್ತಿಗೆ ಇತ್ತಂತೆ.

ಹುಟ್ಟಾ ನಿಶಿತಮತಿಗಳೂ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲರೂ ಆದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮುಲ್ಕೀಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತು, ೧೦೦ಕ್ಕೆ

೭೫ರಷ್ಟು ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಆಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ-ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ-ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಪ್ರಥಮರಾಗಿ ಪಾಸಾದರು. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮೊಟಕುಗೊಂಡಿತು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಜ್ಞಾನಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳು. ಹಳ್ಳಿಯ ಯುವಕರಂತೆ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೋ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೋ ಅವರು ತೊಡಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೊಣ್ಣೂರ ಹಣಮಂತರಾಯರ ಬಳಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿತರು. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಓದಿದರು. ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನಂತೂ ಓದಿಯೇ ಓದಿದರು. ಸ್ವತಃ ಕೊಣ್ಣೂರ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಕಾವ್ಯಗುಚ್ಛ' ಎಂಬ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಭಾಗಗಳ ಸರಳಾನುವಾದಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧುರಚೆನ್ನರೂ ಕೆಲವು ಸರಳಾನುವಾದಗಳನ್ನು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕಂಡರು. ಆಗ ಕಂಡವರು ಆಯುಷ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರಾಗಿ ಬಾಳಿದರು. ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದದ್ದೂ ವಿಜಾಪುರ ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ. ಅಂಕುರ ರೂಪವಾಗಿರುವ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೀರು, ಹೊಸ ಗಾಳಿ ದೊರಕಿದಂತಾಯಿತು.

೮-೧೦ ತಿಂಗಳು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹಲಸಂಗಿಗೆ ಮರಳಿದರು. ಅವರಿನ್ನೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರದು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸಮ್ಮ ಹೊರಗಿನವರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ತಂದೆಯ ಮಲತಂಗಿಯ ಮಗಳು. ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ. ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗಿಂತ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಿರಿಯಳು. ವಿಜಾಪುರದಿಂದ

ತಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷದ ಪ್ರಾಯ.

ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣನವರು ನುಡಿದಂತೆ ಅವರು ಬಿಲ್ವ-ಬೆಳವಲಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಮುಂದುವರಿದರು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜೀವನ ಕೆಲವು ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ತಾಯಿ ಅಂಬವ್ವ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಳಾದರೂ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಬೇಸಾಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಐಹಿಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದೂ ನೋಡಿದವರಲ್ಲ. ಅವರದು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿ, ಉದಾತ್ತ ಧೋರಣೆ. ಅಶಿಕ್ಷಿತಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಮರ್ಥಳಾಗಿದ್ದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜೀವ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಯಾವ ಸಾಧನೆಗೂ ಆತಂಕವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿದ್ದೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಎಂಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿಬ್ಬರು (ಮೊದಲನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯವರು) ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು. ೧೯೩೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಯೋಗದ ತಳಹದಿ' (The Basis of Yoga) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸಾಧನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪಾಲಿಸುವುದರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದದ್ದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. "ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೇ ಮೊದಲು ಬಿಗಿಯಾದದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪತ್ನಿಸಮೇತ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವಂತೂ ತೀರ ಬಿಗಿಯಾದದ್ದು. ಸಕುಟುಂಬ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ 'ಅಸಿಧಾರಾವ್ರತ'ವೆಂದು ಪುರಾತನರು ಹೆಸರಿಸಿರುವರು. ಇಂಥ ಬಿಗಿಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಬರಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ನೈತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ

ಗೆಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ?" ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಒಂದು ಹೋರಾಟವಾಗಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ೪೨ ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲರಾದಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. 'ನಿರ್ವೈರಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನೂ, 'ನಿನ್ನ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸು' (Love your enemies) ಎಂಬ ಉಪದೇಶವನ್ನೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮತಃ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅವರು ಸದಾ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವಗಳಿಂದಲೇ ಕಂಡವರು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವರ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಕಂಡಿರುವರು. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಬರೆಯುತ್ತ "ತಾಯಿಯ ಅಂತರಂಗ ಮೃದುವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮನೆತನದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರದ, ಮನೆಯ ಜನರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅವರ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪರಮ ಶತ್ರು. ಅದು ಅವರನ್ನು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಡಿದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಹು ಬೇಗನೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯನ್ನು 'ರೋಹಿಣಿ' ಎಂದೂ 'ವಾಸಂತಿ' ಎಂದೂ ಅಕ್ಕರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಧುರಗೀತ'ದಲ್ಲಿ 'ನಲ್ಲೆ ವಾಸಂತಿ ತಾ ಜೀವದ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿ' ಎಂದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸಮ್ಮನವರು ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ

ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಉಪನಿಷತ್ ಕಥೆಗಳನ್ನು, ಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕತೆಗಳನ್ನು, ಮಹಾನುಭಾವರ ಅನುಭವೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು "ಬಸವ್ವ ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಸುಪುತ್ರ-ಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು ಇರಲಿ, ಇವನ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಿತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪುಣ್ಯವಂತಿ ! ಶ್ರದ್ಧಾವಂತಿ !" ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ವಾಸಿಸುವುದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಓದಿದ್ದು ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗೆ ; ಮನೆತನದ ಉದ್ಯೋಗ ಒಕ್ಕಲುತನ. ಇಂಥ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಒಬ್ಬ ಮಹತ್ವದ ಕವಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದುದೇ ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಸಾಧನೆಯಿಂದ ಪರಿಸರವನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅನನ್ಯವಾದ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿ, ಅವರು ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾಡಿದ ಅನುಪಮ ಸಾಧನೆ ಇವು ಅವರನ್ನು 'ಅನುಭಾವಕವಿ'ತ್ವದ ಔನ್ನತ್ಯಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿವೆ.

ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ ೧೪-೧೫ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ತೊಡಗಿದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಶಕ ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದಂಥ ಮೀಸಲುಗವಿತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರೆ ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಆರಂಭದ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬರಿಯ ಕವಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ, ಗದ್ಯ ಲೇಖಕರಾಗಿ, ಅನುವಾದಕರಾಗಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ಆದ್ಯಪ್ರವರ್ತಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬೆಳಗಿದ್ದುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮರೆಯುವಂತಹದಲ್ಲ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತೊಂದಿದೆ : ಅವರು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಬೆಳೆಯದೆ, ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಂಘಿಕ ಕಾರ್ಯವಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಶಾರದಾ ವಾಚನಾಲಯ' ಕಟ್ಟಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. 'ಮೊಗ್ಗು' ಎಂಬ ಕೈಬರೆಹದ ಪತ್ರಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಕೆಲವು ಜನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರು. 'ಗಣೇಶೋತ್ಸವ' 'ನಾಡಹಬ್ಬ' ದಂತಹ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಊರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಡಹಬ್ಬದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ೧೯೪೫ರಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಪ್ರೊ. ಸ.ಸ. ಮಾಳವಾಡರು ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದುದನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ : "...ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಉತ್ಸವ ತೀರ ಹೊಸ ರೀತಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಧ್ವಜದ ಪೂಜೆ ನಡೆದು, ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಪ್ರಣತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಸುವಾಸಿನಿಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಕೊಟ್ಟು ಧ್ವಜದ ಆಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಜನರೆಲ್ಲ ಹಾದಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಪುಲ ಜನಸಮುದಾಯದ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಹಾಡುಗಳನ್ನು ಇಂಪಾಗಿ, ಎತ್ತರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಧ್ವಜಸ್ತಂಭ ಹಿಡಿದ ಬಾಲಕನು ಅಭಿಮನ್ಯುವೋ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಕ್ಷಾತ್ರ ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೋ ಎಂದು ಜನ ಭಾವಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಆತನನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಯ ಎದುರಿಗೂ ಆದರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆತನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಆತನಿಗೆ ಕುಂಕುಮ ತಿಲಕವಿಟ್ಟು ಧ್ವಜಕ್ಕೆ ಪೂಮಾಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪೂಜೆಗೈವ ದೃಶ್ಯ ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾಡವರ ನಾಡಿಯನ್ನು ತಟ್ಟುವಂತಿತ್ತು. ಇದುವೇ ನಿಜವಾದ ನಾಡಹಬ್ಬ." ಸಂಜೆ ನಡೆಯುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಉಪನ್ಯಾಸ, ಹಾಡು, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ

ಕವಿಗಳೂ, ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯದ 'ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಶತಸಾಂವತ್ಸರಿಕೋತ್ಸವ' ಜರುಗಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಮರೆಯಲಾಗದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕಡಲತೀರದ ಭಾರ್ಗವ ಡಾ|| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ವರಕವಿ ಡಾ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ಗಣ್ಯ ಸಾಹಿತಿ ಡಾ|| ರಂ.ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿಯವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ವಿಶಾಲವಾದ ಮಂಟಪ, ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪನವರು ಬರೆದ ಪರಮಹಂಸರ ಭವ್ಯವಾದ ತೈಲಚಿತ್ರ, ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಭಾಷಣ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರೇ ಬರೆದು ಆಡುವ ಪರಮಹಂಸರ ನಾಟಕ-ಇವು ಈ ಉತ್ಸವದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಆರಂಭೋತ್ಸವವೂ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮಿಳಿತವಾಗಿತ್ತು. ಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪನವರು ಬರೆದ 'ನಂದನವನ' ಕಥಾಸಂಕಲನದ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಮಾರಂಭವೂ ನೆರವೇರಿತು. ಈ ಕಥಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಡಾ|| ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಅವರು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಅರವಿಂದರ ಭಕ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು 'ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ'ವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಲಸಂಗಿ, ಅದರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಊರವರಲ್ಲದೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಲವಾರು ಜನರು ಅರವಿಂದರ ಭಕ್ತರಾದರು. ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಹಲಸಂಗಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವು. ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲವು 'ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆಯಿತು. ೧೯೪೩ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಲದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಗಳು ಸಾಲೋಟಗಿ, ಅಥರ್ಗಾ, ಚಡಚಣ, ವಿಜಾಪುರ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಧ್ಯಾನ-ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರವಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸ-ಚರ್ಚೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು. ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮದ ಗಣ್ಯ ಸಾಧಕರೂ ಈ ಉತ್ಸವಗಳಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಅನುಭವಪೂರ್ಣ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಭಕ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತನೆಗೆ, ಸಾಧನೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದರ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾಡಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. "...ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹಲಸಂಗಿಯನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಗರು ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ, ಕಲೆ, ಲಾವಣಿ, ನಾಟಕ, ತತ್ತ್ವ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವವಾಗಿದ್ದಿತು" ಎಂದು ಡಾ॥ ಸದಾನಂದ ನಾಯಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಳೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನಗಳು ಒಂದು ಮುಖವಾದರೆ ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವಿರುವುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯಂತೆ 'ಆಧ್ಯಾತ್ಮವೆ ನಿಚಿತ ಪ್ರಯೋಜನವೆನಗೆ' ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಲೌಕಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡವರು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರು. ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಅಂತರಂಗದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಈ ಬಗೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯೊಂದಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಕದಂತೆ ಬರೆದಿಟ್ಟದ್ದು. ಅವರ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಮತ್ತು 'ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆಗಳು' ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ

ವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ನೀಳ್ಗವಿತೆಯೂ ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನೇ ವಸ್ತುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಅವರು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ಬಾಲಕರಿದ್ದಾಗಲೇ ದೇವರ ಕತೆಗೆ ಅಥವಾ ಲೀಲೆಗೆ ಮರುಳುಗೊಂಡವರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸತತವಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದವರು. ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನ ೨೬ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ 'ದೇವರಾಯನ' ಕುರುಹನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಕಂಡವರು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ದೇವರಾಯನ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿದ್ದು 'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ'. ಅಲ್ಲಿಯ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಶಿವನಲೀಲೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಅಂಥ ಶಿವನನ್ನು ತಾವೂ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲಿಸತೊಡಗುವರು. ಆಗ ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಹನ್ನೆರಡು ಮಾತ್ರ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಮುಗ್ಧತೆ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. 'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ'ದ ಭಕ್ತಿ, ಗುರೂಪದೇಶ, ಮಾನಸಪೂಜೆ, ಶಿವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿರಿಯಾಳಶೆಟ್ಟಿಯ ಸಮರ್ಪಣಭಾವ, ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ, ಶಿವಕಾರುಣ್ಯ ಇವು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದವು. 'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ'ದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಎರಡು ದಾರಿಗಳು ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದವು : ೧) ಗುರೂಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ೨) ಮಾನಸಪೂಜೆಗೆ ತೊಡಗುವುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಗುರೂಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಅಂದರೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಗುರುಗಳು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ 'ಮಾನಸಪೂಜೆ' ಅವರ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಅರಲಿನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಬಗೆಯ ಪೂಜೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬೇಕು. ಈ ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೇ ಬರೆಯುತ್ತ "ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ದೇವರ ಪೂಜೆಯ ಆಟವನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವಂತಹದು ಇದಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧ ನಿಜಭಕ್ತಿಯಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ವಯಸ್ಸು ಬೆಳೆದಂತೆ ಮುಗ್ಧತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಮಳಲ ಲಿಂಗವನ್ನು ದೇವರೆಂದು ನಂಬಿದ ಅವರು ಈಗ ನಿಜವಾದ ದೇವರನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ತೊಡಗುವರು. ಹದಿನೇಳನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ

ಬಂದಾಗ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಪುರಾಣದ ಕಥೆಗಳು ಮಾನವಕಲ್ಪಿತವೆಂಬದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪರಂಪರಾಗತವಾದ 'ದೇವರು' 'ಆಚಾರ' ಮುಂತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಗಲು ತೊಡಗಿತು. ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಪ್ರಬಲಗೊಂಡು, ಅದು ಅವರನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕತೆಯತ್ತ ಸೆಳೆದೊಯ್ಯಿತು. "ಈಶ್ವರನು ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಾಗದೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಬರಿಯ ಹುಚ್ಚೆಂದೂ..." ಅವರು ವಾದಿಸತೊಡಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವರು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತ 'ವೈರಭಕ್ತಿ' ಇದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. "ಮಯ್ಯೇವ ಮನ ಅಧತ್ಸ್ವ-ನನ್ನಲ್ಲೇ ಚಿತ್ತವಿಡು" ಎಂಬ ಮಾತು ಪ್ರೇಮ ಭಕ್ತಿಯಂತೆ ವೈರಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅವರು. ಸ್ನೇಹಿತನ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೈರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈರಭಕ್ತಿ ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ವೈರಭಕ್ತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಚರಿತ್ರೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು, "ಜಡಶಕ್ತಿಗೆ ದೇವರೆನ್ನುವರು ಎಂಬ ಹುದಲಿನೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಒಬ್ಬ ದೇವರಿರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ" ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ೨೧ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಜೀವನದ ಪರಮಧ್ಯೇಯವೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದು. ಈ ಸಂಕಲ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೈರಭಕ್ತಿ ಮರೆಯಾಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆರ್ತಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಅವರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು. ದೇವರನ್ನು ಆರ್ತಭಾವದಿಂದ ಹಂಬಲಿಸಿ ಪಡೆಯಲೆತ್ನಿಸಿದರೂ ಅವನು ಕಾಣದಿರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು, ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಈ ಯೋಚನೆ ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ಅನಿಸಿ ಜೀವಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದರು.

ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯ. 'ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದ ಮಾಡಬಾರದು: ಕರಗಸದಂತೆ, ಹೋಗುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು, ಬರುತ್ತ ಕೊಯ್ವುದು" ಎಂಬಂತಹ ಉಕ್ತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ "ಸಂಶಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಈ ಯುಗದ ಮಾನವನ ಮುಖ್ಯ ದೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಮೂಡಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಮರೆಯಾಗಿಯೇ ತೀರುವುದು. ಆವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಧೈರ್ಯ ಹಿಡಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಸಂಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸಬೇಕು. ಅದೂ ಶಕ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೂ ಕೂಡ ಶಕ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ವಿಶ್ವಚಾಲಕನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ಹೊರೆ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂಬ ಸಲಹೆಯು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ವರದಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದು.

ಸತ್ಸಂಗ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು. ಸತ್ಸಂಗವು ಅವರಿಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಏರುಪೇರುಗಳಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ವಿಶ್ವಚಾಲಕನ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸಬೇಕು ತಾನೆ ? ಅಂತೂ ಮೂರು ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಸಂಗಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕಾಣುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಉಂಟಾದದ್ದು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ. ಬಸವಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದ, ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ಮೂಲಕ, ತಮ್ಮ ಅನುಭಾವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡ ಶರಣರ ನೆಲೆಬೀಡಾಗಿದ್ದ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಂದು ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬಯಕೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ೨೩-೨೪ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆದರು.

ಕಲ್ಯಾಣದ ಹತ್ತಿರದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬೈರಾಗಿಯ ನೆನಪು ಅವರಿಗೆ ಆಯಿತು. ಈ ಬೈರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಕನೇ ಆಗಬೇಕು. ಒಂದು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಹಣ್ಣಾದ ಆ ಬೈರಾಗಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಭವಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಬಯಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಬೈರಾಗಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟದ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಆತನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿ, "ನಿನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇರು" ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಿದನು. ಈ ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. 'ನಿರ್ವಿಚಾರ ವೈಶಾರದ್ಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಸಾದಃ' ಎಂಬ ಪತಂಜಲಿಯ ಮಾತು, ಗೀತೆಯು ಬೋಧಿಸಿದ 'ಅಭ್ಯಾಸಯೋಗ' ಇವು ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸೆಳೆದವು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕವಾದ ಹೊಯ್ದಾಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ವಿಚಾರ ನಿಸ್ತರಂಗೀಕರಣ' ಸಾಧನೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಮೌಲ್ಯ ನಿಧಿಯಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಆ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇನೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯಥಿತ ಬುದ್ಧಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ದೊರಕಿತು.

ಸ್ಪೆನ್ಸರನ 'ಅಜ್ಞೆಯ ಮೀಮಾಂಸೆ' ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥ. ವಿಶ್ವದ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಚರ್ಚೆ ಅವರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತು. ಆಕಾಶದ ವಿಸ್ತಾರ, ಅದರ ಆದಿ-ಅಂತ್ಯ ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ಅನಂತವಾಗಿಯೇ ಕಂಡಿತು. 'ಅನಂತ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ' ಎಂಬ ವೇದಾಂತೋಕ್ತಿ ಸ್ಪೆನ್ಸರನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪವೂ ಆಕಾಶದಂತೆ ಅನಂತವಾದದ್ದು ಎಂಬ ತಿಳಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಈ ತಿಳಿವಿಗೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ವಾನುಭವ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭಾವಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಇದೊಂದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾನ. ಈ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಧಕನಿಗೆ ದ್ವಂದ್ವಾತೀತವಾದ ಅಂದರೆ

ಸಂದೇಹರಹಿತವಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಿರತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಾಧಕನು ಮುಂದುವರಿದು ಯೌಗಿಕ ಹಾಗೂ ಅನುಭಾವಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುಭಾವ ಕವಿ ಜಾರ್ಜ ರಸೆಲ್ (ಕಾವ್ಯನಾಮ ಎ. ಈ)ರ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥ 'ದರ್ಶನ ದೀಪಿಕೆ' (The Candle of vision) ಎಂಬುದು. ಇದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪ್ರಿಯವಾದ ಅನುಭಾವ ಗ್ರಂಥ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಓದಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಇದು ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಿದ್ದುದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ದರ್ಶನ ದೀಪಿಕೆ'ಯಿಂದ "ಅಂತರ್ಮಾನಸ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯವಾಯಿತು" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದುಂಟು.

ಹೀಗೆ ಅವರ ನಿರಂತರವಾದ ಸಾಧನೆ ಸಾಗಿದ್ದರೂ ಆಗಾಗ ಅಂತರಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಂಕು ಕವಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ಥಿರತೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ರಜೋಗುಣ ಮೂಲಕಾರಣವೆಂಬುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸತ್ವಗುಣವಾಗಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಯಾಕೆಂದರೆ 'ಸತ್ವಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಜ್ಞಾನಂ' ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು "ಜಗತ್ತಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಸ್ಥಾನ-ಕಾಲ-ನಿಮಿತ್ತಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲ ಬೇಡ" ಎಂದಿರುವುದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ತಿಮಿತತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತಲ್ಲದೆ, ಸ್ಥಾನ-ಕಾಲ-ನಿಮಿತ್ತಗಳ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ತೊಡಗಿಸಿತು. ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಹಳಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಅವರು ಅದರಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಪೂರ್ಣತೆ ಯಿರುವುದನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಸಂಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿರುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ಆತ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯದಿಂದಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ ಅವರು ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರು. ತಾವು, ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಇದು ಒಂದು ಯೋಗವೇ. ಇದನ್ನು ಸಖ್ಯಯೋಗ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ೧೨ನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತ ಸುಮಾರು ೧೩ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ೧೪ನೆಯ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಅವರ ಆಯುಷ್ಯದ ೨೬ನೆಯ ವರ್ಷ ಅವರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟ. ಆ ವರ್ಷ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ 'ಆರೋಗ್ಯಧಾಮ' ಎಂಬ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತರು.

ಈವರೆಗೆ ಅವರು ಸಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಪಥದ ಮೇಲೆ. ಆದರೆ ಈ ಪಥದಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಈವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ದೇವರು ದಯಾಸಾಗರನಲ್ಲ. ನಿರ್ದಯಸಾಗರನು' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯತೊಡಗಿತು. ಭಕ್ತಿಪಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯೋಗಪಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತೇನೋ ! ಎಂದು ಅನಿಸಹತ್ತಿತು.

ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಭಾವಾತಿರೇಕದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ತಳಮಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ದೇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ನಿಲುವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಚಡಪಡಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆ ವರ್ಷದ ಡಿಶಂಬರಿನ ಒಂದು ಬೆಳಗು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಂಚನ್ನು ಸ್ಫುರಿಸಿತು. ರೋಮನ್ ರೋಲಾ ಅವರು 'ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ 'ಆತನು ಇದ್ದಾನೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಹ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆತ್ಮ, ವಿಶ್ವಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ "ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಇರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಆತನನ್ನು ಇದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು" ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರು 'ದೇವನಿರುವ ಪರಿ' ಎಂಬ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆದರು. ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನೋಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಓಂ

-ದೇವನಿರುವ ಪರಿ-

ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಗದಲ್ಲಿ ದೇವನಿರಬಹುದು. ದೇಹವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಿಂಜಿ ನೋಡಿದರೂ ಯಾವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಯಂತ್ರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಜೀವವು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ ; ಸಿಕ್ಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದು ಇದ್ದದ್ದು ಸತ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಅನಂತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏಸು ದಿನ ರೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾರಿದರೂ ಅಪಾರವಾದ ಪೊಳ್ಳು ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಹ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೇನೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ "ಜಡ (ಸಚಲ) ಜೀವವೊಂದು ಇಲ್ಲದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವ ಜೀವ (ಆತ್ಮ)ವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ."

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದದ್ದು ದಿನಾಂಕ ೩.೧೨.೧೯೨೯ ರಂದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೇ "ಇದುವರೆಗೂ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ರತ್ನ ಹುಡುಕುವವನಿಗೆ ಮುತ್ತು ಸಿಕ್ಕರೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ" ಎಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ದಿವ್ಯಾನುಭವವನ್ನೂ ಅವರು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 'ನನ್ನನಲ್ಲ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಈ ದಿವ್ಯಾನುಭವ ಉಪನಿಷತ್ ಯುಗದ ಸತ್ಯಕಾಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಂತಹದೆಂದು ಮಧುರಚೆನ್ನರೇ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅಂತಿಮ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲವಂತೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾನವನ ಎಲ್ಲ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸುವ, ಅಗಾಧ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಚೆಂಬೆಳಕು ಇದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಆತ್ಮನ ಕಾಳರಾತ್ರಿ' (Dark night of the soul) ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು. ಆತ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಸುತ್ತ ಐಹಿಕ, ಐಂದ್ರಿಯಿಕ ತೊಡಕುಗಳ ಜಾಲವು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳು ಲೌಕಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ, ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತ, ನಿರಾಶೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಮಂಕು ಕವಿದ ಇಲ್ಲವೆ ತುಮುಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ, ಆತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು

ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಅವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅವಸ್ಥೆಗೇ ಅನುಭಾವಿಗಳು ಆತ್ಮನ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಂಟಾದ ಮೇಲೂ ಸಾಧಕನನ್ನು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಆತನ ಆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಛಾಯೆ ಕೆಡಹುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟಂತೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಲೌಕಿಕವಾದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ದೇವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲೂಬಹುದಂತೆ. ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಾಳರಾತ್ರಿಗಳೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಮುಸುಕದೇ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಚಿಂತನಶೀಲರಾದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನುಭಾವಿಗಳ ಗ್ರಂಥಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒಂದು ವ್ರತವೆಂಬಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯಾನುಭವ ಪಡೆದ ಅವರು ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಬಾಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅನುಭಾವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವರು. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ, ಮಹಾ ಲಿಂಗರಂಗ, ಸರ್ಪಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಓದಿದರು. "ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೇದಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಓದಿದಂತಾಯಿತು" ಎಂದು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಲೇ ಪತಂಜಲ ಮುನಿಗಳ 'ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ'ವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಸಾಂಖ್ಯಸೂತ್ರ, ಪೂರ್ವಮೀಮಾಂಸೆ, ನ್ಯಾಯದರ್ಶನ, ವೈಶೇಷಿಕದರ್ಶನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದರು. ಜೈನರ 'ತತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರ' ಬೌದ್ಧರ 'ಪಂಚಸ್ಕಂತ' ಶಿವಶರಣರ 'ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ' ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಈ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಒಂದು ತಪಸ್ಸಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ, ಮಹಾನುಭಾವರು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು. ಅವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ ಅಥವಾ

ಅಭೀಪ್ಸೆ ಇವರದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ೧೯೩೮ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ರಂದು ಕೈಗೂಡಿತು. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನದಿಂದ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಅವರು ಆ ದರ್ಶನಾನುಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ "ಅದೆಂಥ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನ !! ಶ್ರೀ ಭಗವಾನರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದಿವ್ಯದರ್ಶನವೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರ ದರ್ಶನವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅನಿಸಿತು" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ "ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಮಾತಾಜಿಯವರ ದಿವ್ಯದರ್ಶನದಿಂದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ನೂರುಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು" ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಸಾಧನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ ಹೊಸ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಓಜಸ್ಸನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗವೇ ಅವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು 'ಯೋಗಸಮನ್ವಯ'ದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದತ್ತ ಸಾಗಿದರು.

ಆತ್ಮನ ಪೂರ್ಣಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಾಧನೆಯ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ದಾರಿ ಹಿಡಿದರೂ ಅವರು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಸೋಪಾನಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಹಂತಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಅಂತರ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಸಮನ್ವಯವಿರುವುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು, ವಿಶ್ವದ ಅನುಭಾವಿಗಳ ಸಾಧನಾಪಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ಗುರಿ, ಗಂತವ್ಯ ಒಂದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದರು.

ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಜೊತೆಗೆ ಶಿವಯೋಗದ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರೇ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತ "...ನಾನು ಶಿವಶರಣರ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭದವುಗಳಾದ ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳವರೆಗೆ

ಮಾತ್ರ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿರುವೆ...ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ (ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ) ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟೇನು ? ಎಂದು ಜೀವವು-ಆತ್ಮನ ಪೂರ್ಣಾನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರಿಸತೊಡಗಿತು" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕೆಲಕಾಲ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಥರ್ಗಾದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿನಿಯ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯೋಗಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈವರೆಗಿನ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಪಕ್ವಗೊಂಡ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಯೋಗದ ಅನುಭವವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ, ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಆಗ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. "ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಮುಖ್ಯ, ಆತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆತನು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಚಕ್ರಗಳೊಳಗಿನ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಹೊಂದಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದು" ಎಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಆತ್ಮಕಥನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಓದಬೇಕಾಗುವುದು. ಅವರು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸ್ನೇಹಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಹಲವಾರು ಜನರ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅನನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದು ಸ್ಮರಣೀಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿದ್ದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅವರ ಜೀವನವೊಂದು ಕೈಪಿಡಿಯಾಗುವಂತಿದೆ. ಪ್ರೊ. ಸ.ಸ. ಮಾಳವಾಡರು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು "ಸಾಹಸ, ತಾಳ್ಮೆ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಷ್ಠೆ-ಇವುಗಳು ಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಅವಶ್ಯ. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಬಾಳನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿ ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ ಅಪೂರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವುದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ಶರಣರ ಮಹಿಮೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತ, ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತ ೧೯೫೩ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ರಂದು ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದರು. ಅಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜನ್ಮದಿನ. ಹಿಂದೂ ಪಂಚಾಂಗದಂತೆ ಶ್ರಾವಣ ತಿಂಗಳ ಸಿರಿಯಾಳ ಷಷ್ಠಿಯೂ ಅಂದಿನ

ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಅದು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜನ್ಮದಿವೂ ಅಹುದು. ಇಂಥ ಸುದಿನದಂದು, ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನ ಬಾಳಿ ಅವರು ಮಹಾಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಹಲಸಂಗಿಯಂಥ ಅಜ್ಞಾತ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ, ದೈಹಿಕ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧ, ಆತ್ಮಕಥನ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಒಂದು ಪವಾಡವೆನ್ನಿಸಿದೆ. ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತರು, ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರೆದು ನೋಡಿದರು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ಉಸಿರಿನವರೆಗೂ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವರದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು:

‘ಮಧುರಗೀತವ ಹಾಡಿ’ ‘ನನ್ನ ನಲ್ಲ’ನ ಒಲಿಸಿ
ಹಲಸಂಗಿ ನಾಡಿನಲಿ ನೆಲೆಸಿ ನಿಂತ
ನನ್ನ ‘ಚೆನ್ನ’ ನಿ ಗೆಣೆಯ ಗೆಣೆಯರಾರಾರಿಹರು
ಅವನೆ ಅವನಿಗು ಹೆಚ್ಚು ಅವನಿಗಿಂತ

ಎಂದು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಪುಲವಾದದ್ದೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯಂತೆ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬೇಸರಾದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಅವರು ತೊಡಗಿದಂತಿದೆ. ಕಾವ್ಯ, ಆತ್ಮಕಥನ, ಅನುವಾದ, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕೊಡಬಹುದಾದಷ್ಟು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನವೋದಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನವೊಂದುಂಟು. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಮರೆತು ಮುಂದುವರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕವಿಗಳೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಮರೆತರೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಮೀಸಲು ಕವಿತೆ. ಮೊದಲ ಓದಿಗೇ ಯಾರನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಅಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳೂ ಪದ್ಯದ ಚರಣಗಳೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಒಟ್ಟು ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಇರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅದು ಅವರ ಜೀವನದ ಪರಿಣತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುದಾಗಿಲ್ಲ. ತುಂಬುಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದದ್ದು. ಅಂದರೆ ಅವರ ಆ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಣತ ಹಾಗೂ ಪರಿಪಕ್ವ ನಿಲುವು ಬಂದಿತ್ತೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ವಯಸ್ಸನ್ನೂ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯಾದದ್ದು ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನ ೨೬-೨೭ ನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ೧೯೧೮ರ ಸುಮಾರಿಗೆ. ಅದು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲ. ಅವರ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಹಾಗೂ ಅದರೊಂದಿಗಿನ ಕವಿತೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದ್ದು ೧೯೨೯-೩೦ರ ವೇಳೆಗೆ. 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದ ಪ್ರಥಾಮವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ, ಇದು ನವೋದಯದ ಆರಂಭದ ಕಾಲ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾಲದ ಅವಧಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೂ ಅವರು ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಅವು 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ದಂತಹ ಪದ್ಯಗಳ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೇನೂ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಘಟ್ಟಗಳಿವೆ : ೧) ಛಂದೋಬದ್ಧವಾಣಿಯೇ ಕವಿತೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬರೆದದ್ದು ೨) ಭಾವವೇ ಕವಿತೆಯ ಜೀವವೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ೩) ಅನುಭಾವ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೇ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು.

ಮೊದಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿಗಳ ಛಂದೋಬದ್ಧ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬರೆದರು. ಇವು ತೀರ ಆರಂಭದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ವಿಶೇಷತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನವೋದಯದ ಗಾಳಿ ಅದೇ ತಾನೇ ಬೀಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ತುತ್ತೂರಿ'ಯಂಥ ಪದ್ಯ ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಭಾವವೇ ಕವಿತೆಯ ಜೀವವಾಗಿ ಅವರಿಂದ ಕಾವ್ಯ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಎರಡನೆಯ ಘಟ್ಟ. 'ನರ್ತಕಿ ನೀನಾರೆ' 'ಧ್ರುವ' ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತಹವು. 'ಧ್ರುವ' ಕವಿತೆ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಕಥಾನಕ ಗುಣಹೊಂದಿದ, ತೀವ್ರ ಸಂವೇದನಾಶೀಲವಾದ, ಜನಪದ ದಾಟಿಯ ಸಹಜ ಲಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಭಾವಗೀತೆ.

ಸುನೀತಿದೇವಿ । ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು
ಸುನೀತಿದೇವಿ । ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು ॥ ಪ ॥
ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಹೊದ್ದಸೆರಗ
ಸರಿಸಿ ಮುದ್ದು ಮಗನ ಕಡೆಗೆ
ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಕಾಣದಾದಳು

ಮಗನ ಕಡೆಗೆ
ಕೈಯಚಾಚಿ ಕಾಣದಾದಳು ॥
....
ಸಣ್ಣಕೂಸು ಐದು ವರ್ಷ
ತುಂಬಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ತನಕ
ಎನ್ನ ಕೂಸು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು
ಸಣ್ಣ ಗಿಣಿಯು
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾರಿತು ?॥

ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಭಾವಸ್ಪಂದನ, ಸಾಭಿನಯವಾಗಿ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಮೂಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಶೇಷ. ಸುನೀತಿಯ ಕಳವಳಪೂರ್ಣವಾದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಕವಿತೆಯೋದುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾಟಕೀಯ ಗುಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಭಾವಸ್ಪರ್ಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೇಶೀಯ ಬಂಧ, ಭಾಷೆ, ಕೂಡ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಅಂತಃಕರಣದ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಮೀಟುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಆರಂಭದ ಭಾವಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತಹ ಕವಿತೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೂರನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಕಾವ್ಯವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾವಗೀತ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನೂ ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದುಂಟು. 'ಉಷಾದೇವಿ' 'ಸಿಡಿಲು' ಅಂಥ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡಗೊಂಡ ಅನುಭಾವದ ವರ್ಣನೆಯಿದ್ದರೆ, 'ಸುಖಜೀವನ' 'ಸುಖದುಃಖ'ದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಅನುಭವದ ಕಥನವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು :

ಬಂದಳು ಉಷೆಯು
ಬೆಳಗಿತು ದಿಶೆಯು
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂಭಾರಂ

ಸುಂದರ ಮೊಗದಲಿ
ಪಾಟಲ ವರ್ಣದ
ದಿವ್ಯಪ್ರೇಮದ ಭಾಂಡಾರಂ

ಜರದಂಚಿನ ಸಿರಿ
ನೀಲಿಯ ವಸನಕೆ
ಒಪ್ಪುವ ನಗೆ ಹೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಚರಣವ ಸ್ಪರ್ಶಿಪ
ಹಸುರಿನ ಕುತನಿಯ
ಹಡದಿಯ ಸಂಭ್ರಮ ಧರೆಯಲ್ಲಿ ('ಉಷಾದೇವಿ')

ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು
ಇಂದ್ರವನದ ಹಣ್ಣು ಬಿತ್ತು.
ಅಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು
ಎಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು ? ಇಲ್ಲೆ ಬಿತ್ತು. ('ಸಿಡಿಲು')

ಇಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ದೈವಿಕ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ; ತಾತ್ವಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ.

ತಲಿಮ್ಯಾಲ ಹೊರಿಯೊಂದ ಬಗಲಾಗ ಕೂಸೊಂದ
ಬಂದಾಳ ಬಾಲಿ ಬಂದಾಳ । ಹೊಲದಿಂದ ಬಂದಾಳ ॥

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳ್ಳುವ 'ಸುಖಜೀವನ' ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಚಿತ್ರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸುಖವು ಬೀದಿಯ ನೆರಳ । ದುಖವು ದೂಡುವ ಬಿಸಿಲ
ಸುಖ-ದುಃಖ ನಮಗ ಸರಿಸವನ । ತಂಗೆಮ್ಮಾ
ಒಂದು ಬಿಟ್ಟೊಂದು ದೊರಿಯಾವ ॥
... ...
ಸುಖವಂತ ಹಿಡಿದೀವ । ದುಖವಾಗಿ ಪಡಿದೀವ

ಹೂವಲ್ಲ ಜಾಣೆ ಹುಳನೋಡ । ತಂಗೆಮ್ಮಾ
ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲ ಉರಿಬಿಸಿಲ ।।
... ...
ನೆಲವಂತ ನಿಂತೀವ । ನೀರಾಗಿ ನುಂಗೀತ
ಬೆಣ್ಯಲ್ಲ ಜಾಣೆ ಬಿಳಿಸುಣ್ಣ । ತಂಗೆಮ್ಮಾ
ಪರಿಮಳವಲ್ಲ ವಿಷಗಾಳಿ ।। ('ಸುಖ-ದುಃಖ')

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಬದುಕು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ತ್ರಿಪದಿ ಜನಪದ ಭಾಷೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದ ಓದುಗರ ಇಲ್ಲವೆ ಕೇಳುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹದು. 'ಹೂವಲ್ಲ ಜಾಣೆ' 'ಬೆಣ್ಯಲ್ಲ ಜಾಣೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗಿನ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಜೀವನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಜಾನಪದ ರೀತಿ.

'ಬಾರೇ ಗೆಳತಿ ಒಳಗೇ ಕುಳಿತಿ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 'ಬರತೀ ಬರತೀ ಬಂದೇ ಬರತೀ । ಎಷ್ಟೊತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲೇ ಇರತಿ' ಎಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ 'ರೋಹಿಣಿ' ಪ್ರೇಮಗೀತೆಯ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಸೂಸುವ ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಕವಿತೆ.

'ಮಧುರಗೀತೆ' ಒಂದು ಅನನ್ಯವಾದ ಸ್ನೇಹಸೂಕ್ತ. ಕವಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿದರೂ ಲೌಕಿಕ ಸ್ನೇಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮರೆತವರಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನೂ ಒಂದು ಯೋಗವೆಂಬಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು. ಇದನ್ನು 'ಸಖ್ಯಯೋಗ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

'ಮಧುರಚೆನ್ನ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ ನಾಮದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮಧುರ + ಚೆನ್ನ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ 'ಮಧುರ' (ಮಾದಣ್ಣ) ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತ. ಆತನನ್ನು ಕುರಿತೇ ಬರೆಯ ಹೊರಟ ಈ ಕವಿತೆ ಗೆಳೆತನ, ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಚಿಂತನಶೀಲ ಸ್ನೇಹಜೀವಿ 'ಗೆಳೆತನ'ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕವಿತೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನ ನೆವದಿಂದೆನ್ನ ಗೆಳೆತನದ ಕುಲಕೋಟಿ
-ಗೆಲ್ಲ ನನ್ನೊಲವಿನಾ ಸಿರಿಯ ಪೇಳ್ವೆ
ಇನ್ನೇನು ಈ ಸಂಧಿ ನನ್ನ ಕಕ್ಕುಲತೆಯಾ
ಬರವ ಹಿಂಗಿಸಿತೆಂದೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ವೆ.

ಹೀಗೆ ಗೆಳೆತನದ ಕುಲಕೋಟಿಗೆ ಒಲವಿನ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೇಳಹೊರಟ ಈ ನೀಳ್ಗವಿತೆ ಪ್ರೇಮ-ಮೋಹಗಳ, ಸ್ವಾರ್ಥ-ನಿಸ್ವಾರ್ಥಗಳ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕ ಹೊರಟಿದೆ. ಗೆಳೆತನದ ಆದರ್ಶವನ್ನೂ ಸತ್ಯ-ಪ್ರೀತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಕವಿತೆ ಗುರುತಿಸದೇ ಇಲ್ಲ.

'ಮಧುರಗೀತ' 'ನನ್ನನಲ್ಲ'ದಂತೆ ಒಂದು ನೀಳ್ಗವನ. ಇಪ್ಪತ್ತು ನುಡಿಗಳ (stanza) ಐದು ಮುದ್ದು (ಭಾಗ)ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿವರೆದ ಈ ಕವಿತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೇ ಒಂದು ಅಪರೂಪವಾದ ಕೊಡುಗೆ ಎನಿಸುವಂತಿದೆ.

ದೇವಲೀಲೆಯೋ ಕಾಣೆ ಕರ್ಮಜಾಲವೋ ಕಾಣೆ
ಅದು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಾಚೆಗಿನ ಮಾತು
ಯಾವುದೇನೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯಂಥಾ ವಸ್ತು
ಭವದಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ ಮನಗಂಡ ಮಾತು.

ಇದು 'ಮಧುರಗೀತ'ದ ಒಂದು ಸೂತ್ರವೂ ಅಹುದು, ಅದರ ಒಟ್ಟು ತಿರುಳೂ ಅಹುದು. ಕವಿ ತಾನು ಮನಗಂಡದ್ದನ್ನು ಮನತುಂಬುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನುಭವದ ನೈಜತೆಯಿಂದ ಅದು ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ದಿನಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ಒಡೆದು ಕಂಡರೆ, ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವದ ಕಾವು ಏರುತ್ತ ಹೋಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ನೀಲದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಆಡುವಂತೆ ಈ ನೀಳ್ಗವನದ ನಿಲುಮೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

ಬೆಳದಿಂಗಳಿರುಳಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲಿ
ಸಪ್ಪಳಿಲ್ಲದ ಶಾಂತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಬಿಳಿಯ ಟೀವಕ್ಕಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಹೊರಟಂತೆ
ನಾವಾತ್ಮ ಯಾತ್ರಿಕರನಂತದಲ್ಲಿ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದ ಈ ಸ್ನೇಹಸೂಕ್ತವನ್ನು, ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಗಳನ್ನು, ಆತ್ಮಶೋಧನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ತಿಳಿಯಾಗಿ, ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಕೀರ್ತಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿಯೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಉಳಿದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅವು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾದ ಅವರು ಆಗಾಗ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು, ದೇವರೊಂದಿಗೆ ನಡಿಸಿದ ಸಲಿಗೆ, ಆತನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ' 'ನೋಂಪಿ' 'ಕೆಸರೊಳಗಿನ ಕಮಲ' 'ದೇವತಾ ಪೃಥಿವಿ' ಈ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕವಿತೆಗಳಾಗಿವೆ.

'ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ' ಭಕ್ತ ಹೃದಯದ ತಳಮಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದ್ಯ. ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಹಂಬಲಿಸಿ, ಅವನು ಕಾಣದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಹಂತ. ಮಧುರಚೆನ್ನರೇ ತಮ್ಮ 'ಬೆಳಗು' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿತೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿ "ತೀರ ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಳಮಳಿಸಿ ಅಳುವುದು 'ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ'ವೆಂಬ ಕವಿತೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರುವೆಯೊ ಅಲ್ಲಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನು ಕಂಡೇನು
ಇಲ್ಲಿಯೆ ಬಿಟ್ಟೆನ್ನೆಲ್ಲಿಯೊ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲೇನುಂಡೇನು ॥
ವನದಲ್ಲಿದ್ದವ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೆ ? ವನಚರನೇ ನೀನು ?
ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇತಕೆ ತಡ ಬೈಲಿಗೆ ಬಾ ನೀನು ॥
....
ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಹುಟ್ಟಿದೆನಲ್ಲದೆ ನನಗಿಲ್ಲಿತ್ತೇನು ?
ನೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿದವ ಹೊರಳಿ ನೋಡದಿರೆ ಗತಿಯೆನಗಿನ್ನೇನು ?॥

ಹೀಗೆ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತ, ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸುತ್ತ ಕವಿತೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾನಪದೀಯವಾಗಿ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

'ನೋಂಪಿ' ಮಧುರಚೆನ್ನರ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕವಿತೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿಯಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದುದನ್ನು ಆ ಭಾವದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಇದು ಸಾರವತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ :

ಹತ್ತೂ ನಿಟ್ಟಿಗೆ
ಹೊತ್ತಿಸಿ ಉರಿಯನು
ನಿತ್ತೆನು ನಾ ಕಿತ್ತಡಿಯಾಗಿ
ಹತ್ತೂ ನಿಟ್ಟಿಗೆ
ಹೊತ್ತಿಸಿ ಉರಿಯನು
ಕುತ್ತೆನು ನಾ ಮಾಸತಿಯಾಗಿ.

ಪಡೆದರು ಸರಿಯೇ
ಮಡಿದರು ಸರಿಯೇ
ಮುಡಿಸುವೆ ಹರಣವನೆಡೆಯಾಗಿ
ಪಡೆದರು ಸರಿಯೇ
ಮಡಿದರು ಸರಿಯೇ
ಮುಡಿಸುವೆ ಮೈ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗಿ.

ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಎಡೆಯಾಗಿ, ಮೈಯನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಕವಿ, ದೇಹವು ನಿಸದಿಗೆಗಲ್ಲಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೆಚ್ಚನ್ನೂ ದೃಢತೆಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನೆನಸಿನ ಕೋರಿಕೆ
ಕನಸೇ ಆದರೆ
ತನು ನಿಸಿದಿಗೆಗಲ್ಲಾಗುವುದು ;
ನೆನಸಿನ ಕೋರಿಕೆ
ಕನಸೇ ಆದರೆ
ಮನ ಮಾಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಲಾಗುವುದು,

ಈ ಕವಿತೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆಯಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಚರಣಗಳು ನಾಲ್ಕು ಐದನೆಯ ಚರಣಗಳಾಗಿ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ಚರಣ ಮತ್ತು ಆರನೆಯ ಚರಣ ರೂಪಕ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಕಾವ್ಯದ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥವನ್ನು ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಅನುಭಾವದ ನಿಷ್ಠೆ ತನ್ನ ಪರಾಕಾಷ್ಠತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಿತ್ತಡಿ, ಮಾಸತಿ, ನಿಸದಿಗೆಗಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತಿಯಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಕವಿಯ ಭಾವವನ್ನೂ ನಿಲುವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುತ್ತವೆ.

'ಕೆಸರೊಳಗಿನ ಕಮಲ' ಒಂದು ಪ್ರತಿಮಾನಿಷ್ಠ ಕವಿತೆ. ಮಾನವ ಒಂದು ಕಮಲವಿದ್ದಂತೆ. ಆತ ಜನಿಸುವುದು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಮೂಲ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಕವಿತೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಮಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಬೋಧಿಸುವದೆಂದರೆ ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಾನೇ ಸಂಬೋಧಿಸಿದಂತೆ.

ಏಳು ಕಮಲವೆ, ನಿನ್ನ
ಯಾವ ಕರ್ಮದಿ ಬಂದು
ಇಂಥ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೇಃ ?
ಹೇಳು ಕಮಲವೆ, ನಿನ್ನ
ಯಾವ ಪುಣ್ಯದಿ ಮತ್ತೆ
ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಮೇಲಕೆದ್ದೇಃ ?

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಪುಣ್ಯದ ಫಲದಿಂದ ಪಾರಮಾರ್ಥದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾವ. ಕರ್ಮಫಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವುದೂ ಪುಣ್ಯದ ಫಲದಿಂದ ಮೇಲೇರುವುದೂ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಹೇಳು ಕಮಲವೆ, ಮೇಲೆ
ಮುಖಮಾಡಿ ದೈನಾಸ
ದಿಂದೇನು ನೋಡುತಿರುವೆ ?

ಗೋಳಿಟ್ಟು ಗೋಣೆತ್ತಿ
ಕೈಮುಗಿದು ಕೈಲಾಸ
ದಿಂದೇನು ಬೇಡುತಿರುವೆ ?

ಎಂದು ದೇವನ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರಿಸಿದ ಭಕ್ತನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ-

ಏನಿಲ್ಲ ಎಂತಿಲ್ಲ
ಅಲ್ಲೆನ್ನ ದೊರೆ ನಲ್ಲ
ನಲ್ಲೆಯರ ಬಳಗದೊಳಗೆ
ತಾನಲ್ಲಿ ಇಹನಲ್ಲ
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ
ಕರೆಯುತಿಹನೊಳಗೆ ಒಳಗೆ.

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮನ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜೀವಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವ, ಸಾಮರಸ್ಯಗೊಳ್ಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರುವುದು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'ಸಲಿಗೆಯ ಸಲ್ಲಾಪ'ದ ತಳಮಳ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. 'ನೋಂಪಿ'ಯ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿದ ಸಾಧನೆಯ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಹಂತವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

'ದೇವತಾ ಪೃಥಿವಿ' ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕೃತಿಸತಿಯ ಶಿರೋರತ್ನ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು. ಕನ್ನಡದ ಅನುಭಾವಗೀತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ತ್ರಿಪದಿಯಿದು.

ಪೃಥ್ವಿಯ ದೈವತ್ವ ಮತ್ತು ತಾಯ್ತನಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕವಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಈ ಮೊದಲು ಪಡೆದ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಮಮತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಂಬಲಿಸುವ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯ ಅರಿವಿನಿಂದ 'ಕೇವಲ'ದ ಹಸಿವಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸುವ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೊಲೆಹಾಲು ಸಾಕಮ್ಮ ಸವಿಲಾಲಿ ಬೇಕಮ್ಮಾ
ಮುದ್ದಾಡಿ ರಮಿಸಿ ಮೈದಡವ । ಏಳಮ್ಮಾ
ಮಲಗಿರುವ ತಾಯಿ ಪೃಥಿವೀ ॥

....

ಹಸವೀಗಿ ಮೊಲೆಯುಂಡೆ ಕಸಿವೀಸಿಗೇನುಳ್ಳಿ
ಹಾಲೊಲ್ಲೆ ಸಾಕು ಬಿಗಿದಪ್ಪ । ಏಳಮ್ಮಾ
ಮಲಗಿರುವ ತಾಯಿ ಪೃಥಿವೀ ॥

ಹೀಗೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಅಂತರಂಗದ ಮಹತಿಯನ್ನು ದಿವ್ಯವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಅರಿಯಲು ಕವಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೂವಿನ ಮಕರಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಮಾಧುರಿಯ
ಹಾಲ್ಹಿಂಗ ಇನ್ನ ಮನಹ್ಯಾಂಗ । ಏಳಮ್ಮಾ
ಮಲಗಿರುವ ತಾಯಿ ಪೃಥಿವೀ ॥
ಚಂದರನ ಚೆಲುವೀಕಿ ಇಂದರನ ಹೋಲೀಕಿ
ಮೈ ಹೀಂಗ ನಿನ್ನ ಮನ ಹ್ಯಾಂಗ । ಏಳಮ್ಮಾ
ಮಲಗಿರುವ ತಾಯಿ ಪೃಥಿವೀ ॥

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ "ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ (indirectly) ಈಶ ಪ್ರೇರಕತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಜೀವವು ಈಗ ತೀರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ (directly) ಮತ್ತು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೆಳೆಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಹಾಲ್ಹಿಂಗ ಇನ್ನ ಮನಹ್ಯಾಂಗ' 'ಮೈಹೀಂಗ ಇನ್ನ ಮನ ಹ್ಯಾಂಗ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅನುಭವದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿದುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಜಾನಪದ ಸತ್ವದ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಕಲಶದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿಸಿದಂತಿವೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತ್ರಿಪದಿಗಳು. ಶ್ರೀ ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರೆಂದಂತೆ " 'ದೇವತಾ ಪೃಥಿವೀ' ಯಲ್ಲಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ಅನುಭವ ಉಂಡ ಊಟದಷ್ಟು ನೈಜವಾಗಿದೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಗಳೆರಡೂ ಇರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು."

'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಒಂದು ಮೀಸಲುಗವಿತೆಯೆಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯ ವಸ್ತು ಸ್ವತಃ ಮಧುರಚೆನ್ನರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅವರ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆಯ ಆತ್ಮಕಥನ ಗೀತ. 'ಮಧುರಗೀತ' ಮೈತ್ರಿಯೋಗದ ಖಂಡಕಾವ್ಯವಾದರೆ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಆತ್ಮಯೋಗದ ಖಂಡಕಾವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಎಸಳುಗಳು (ಭಾಗಗಳು) ಇದ್ದು, ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ನುಡಿಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಕಾವ್ಯ ಒಂದು ಶತಕವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಇದು ಮಧುರಭಕ್ತಿಯ ಗೀತವೂ ಆಗಿದೆ.

ಕವಿತೆಯ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಾಂಕುರವಾದ ದೇವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹಾಗೂ ದೇವರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ :

ಹನ್ನೆರಡು ತುಂಬಿಲ್ಲ ಕನ್ನಕ್ಕಿ ನಾನಂದು
ನನ್ನನಲ್ಲನ ಕತೆಗೆ ಮರುಳುಗೊಂಡೆ

ದೇವರ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದು, ದೇವರಿಗೆ ಮರುಳಾದುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ಮುಂದೆ :

ದೇವರಾಯನ ಹೆಸರನೇಕೆ ಕೇಳಿದೆನಮ್ಮ
ನಾನೇಕೆ ನಂಜು ನುಂಗಿದೆನೆ ತಾಯೀ
ಯಾವ ಕಡೆಗೂ ಮಗ್ಗಲೂರಗುಡದಮ್ಮಯ್ಯ
ಈ ನೋವ ನಾ ತಾಳಲೆಂತೆ ತಾಯೀ

ಇದು ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿ ತನ್ನ ಪತಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವಂಥ ವಿರಹ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಿಯ ವಿರಹವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ನಲ್ಲನ ಶೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ನಲ್ಲನನ್ನು (ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು) ಕಂಡಂಥವರು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೆ ? ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ ? ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ತಳಮಳವಾಗಿ, ಅವರಿವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತೃಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದುದು ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ.

ಬರುವನೆಂಬರು ಕೆಲರು, ಬಾರನೆಂಬರು ಕೆಲರು
ಸತ್ತು ಬಹುದಿನವಾಯಿತೆಂಬ ಕೆಲರು ;
ಬೆರಗು ಬಡುವರು ಕೆಲರು, ಬೆರಳು ಮುರಿವರು ಕೆಲರು
ಬಲ್ಲಂತೆ ಬಾಯಿ ಬಡಿವವರು ಕೆಲರು.

ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡುವರು, ಒಳಗೆ ಕೈತೋರುವರು
ಒಳಹೊರಗು ಬೆರಳು ಸುತ್ತುವರು ಕೆಲರು ;
ಕಾಲು ಕೆರೆಯುವ ಕೆಲರು, ನೆಲವ ಬರೆಯುವ ಕೆಲರು
ಎದೆಗೆ ಕೈಯಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ಕುಣಿವ ಕೆಲರು.

ಹೀಗೆ ದೇವರ ಬಗೆಗೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳುವ ಮಹನೀಯರು ಕವಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುವಂಥ ಸಲಹೆಯನ್ನೇನೂ ಕೊಡಲಾರದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ-

ಯಾರ ಕೇಳಿದರಿಲ್ಲ ಯಾರು ಹೇಳಿದರಿಲ್ಲ
ಯಾರ ಬಳಿಯಲಿ ಅತ್ತು ಕರೆದರಿಲ್ಲ
ಯಾರ ಕಡಗೇನುಂಟು ಮೀರಿ ಮಿಕ್ಕಿದ ಮಾತು
ಯಾರಾರ ಬಳಿಗು ನೆಲೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ನೆಲೆ ಕಾಣದೆ ವ್ಯಥೆಪಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಅವರದಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ತಾನೆ ? ಅಲ್ಲಿಯೂ ದೈವಿಕತೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ. ನವಿಲಿನ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಮೀನಿನ ಪಿಳುಕಿಸದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ತಾತ್ತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂಥ ಅಗಾಧವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಭು ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಒಂದು ತನ್ಮಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತಹದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂಥ ಸುಂದರವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆ 'ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ' ಹೇಗಿರಬಲ್ಲ ಎಂಬ ರೋಮಾಂಚಕ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ : "ಅಳಿಸಂಕುಳವೆ, ಮಾಮರವೆ, ಬೆಳುಂದಿಗಳೆ, ಕೋಗಿಲೆಯೆ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನು ಒಂದು ಬೇಡುವೆನು. ಎನ್ನೊಡೆಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವರ

ಕಂಡರೆ ಕರೆದು ತೋರಿರೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕವಿಯ ಆರ್ತತೆ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಕಲಕುತ್ತದೆ :

ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಲೆ ನವಿಲೆ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೇಸು
ಕಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳೇಸು ಎಣಿಸಲಾರೆ ;
ಎಲ್ಲ ರೂಪಿಸಿದವನು ಎಲ್ಲಿ ತಾನಡಗಿದನೆ ?
ತಾಳಲಾರದು ಜೀವ ಹೇಳಬಾರೇ.

ಪಿಳುಕಿಸದ ಸಿರಿಗಣ್ಣು ಸುತ್ತು ಚಿನ್ನದ ರೇಖೆ
ಬೆಳ್ಳಿ ಮಿರುಗಿನ ಮೈಯ ಕಾಂತಿ ನಿನಗೆ,
ತಿಳಿಗಂಗೆ ನಿಮ್ಮವ್ವ ಮೀನಮೂರುತಿ ತಿಳಿಸೊ
ನನ್ನೊಡೆಯನಡಗಿರುವನಾವ ಕಡೆಗೆ.

ಹೊನ್ನಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಗಿಳಿ, ಟೀಂವಕ್ಕಿ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಭೂದೇವಿ, ಆಕಾಶತಂದೆ, ಕಾಲನಟ, ಅಂತರದೊಳೆತ್ತಿ ತೇಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಗಾಳಿ, ನೆರಳಿನ ನಾರಿಯಾದ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಕೇಳುವ ರೀತಿ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಪ್ರಲಂಬ ಶೃಂಗಾರದ ವಿರಹಿಣಿಯ ಆರ್ತನಾದದಂತೆ ಭಕ್ತಸತಿಯ ಆರ್ತನಾದ ಒಂದು ಸ್ರೋತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದಿದೆ. ಈ ಸ್ರೋತ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಹೃದಯವನ್ನು ಕರಗಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿಯಾಗಿದೆ.

'ನನ್ನನಲ್ಲ'ದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ ದಿವ್ಯಾನುಭವದ ಪ್ರತೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅನಂತ ಸ್ರೋತ.

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು ಕಾಂತಿ, ತುಂಬಿ ಬಂದಿತು ಶಾಂತಿ
ತುಂಬಿ ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವಿ ಜೀವ ತುಂಬಿ ;
ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು ಪೊಳ್ಳು, ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು ಜೊಳ್ಳು
ಜಡದೊಡಲ ಜಗಜೀವ ಜ್ಯೋತಿ ತುಂಬಿ.
... ...
ನಿಶ್ಶಬ್ದ ನಿಶ್ಶಬ್ದ ಶಬ್ದದಾಚೆಯ ಶಬ್ದ
ನಿಶ್ಶಬ್ದವಿದ್ದರೂ ಮೌನವಲ್ಲ
ನಿಸ್ಸೀಮ ನಿಸ್ಸೀಮ ಸೀಮದಲೆ ನಿಸ್ಸೀಮ
ನಿಸ್ಸೀಮವೆಂದರೂ ಶೂನ್ಯವಲ್ಲ.

ಇದು ಗೋಕಾಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ “...ಆತ್ಮದ ದಿವ್ಯಾರುಣೋದಯದ ಶ್ರೀಮದ್ಗಂಭೀರ ವರ್ಣನೆ. ಈ ಅದ್ಭುತ ಶಬ್ದರಂಗದ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವದ ಆಳ ದರ್ಶನ ಧಬಧಬೆಯಾಗಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದೆ.”

‘ನನ್ನ ನಲ್ಲ’ದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಕವಿಯ ಧನ್ಯತೆಗೆ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ತಾನು ಅನೇಕ ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಂತರ ಪಡೆದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಮಿತಾನಂದದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಕವಿಯ ಅನುಭವ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವಂತೆಯೇ ಕಾವ್ಯವೂ ಕಳೆಗಟ್ಟಿದೆ.

ತಂದೆ ನೀ ಕಣ್ತೆರೆದರಂದಿಗರುಣೋದಯವು
ಮುಂದೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ;
ಹಿಂದೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕೊರಗಿದೆನು
ಇಂದೊಳಗು ಹೊರಗು ಬೆಳಗಾಯಿತಲ್ಲ.

... ...
ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಗುಡ್ಡ ಕೆಳಗೆ ತಾನಿಳಿಯಿತ್ತು
ಕಂಗೆಡುಸುವಾ ಕಾಡು ಕಿತ್ತಿತಯ್ಯಾ
ಬಲುದಿನದ ಕಾಲ್ತೊಡಕು ಕಳಚಿ ಹೋಯಿತ್ತಯ್ಯಾ
ಹರಸಿದಾ ಹರಕೆ ಕೈಗೂಡಿತಯ್ಯಾ

ಎಂದು ತನ್ನ ಪರಿತಾಪವೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಗೊಂಡ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ತನ್ನ ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ :

ಒಂದು ಕಾಲೊಂದು ಕಡೆಗಿನ್ನೊಂದು ಬೇರೆ ಕಡೆ-
ಗಿಂಥ ಪರಿಯಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಬಹುದೇ ?
ಒಂದಾಗಿ ಭಾವ ಬುದ್ಧಿಗಳು ಮುಂದುರಿವನಕ
ಜೀವನಕೆ ಜೀವ ಜೀವಾಳವಿಹುದೆ ?

ಭಾವ ಬುದ್ಧಿಗಳು ಒಂದಾಗುವುದೇ ಜೀವನದ ಜೀವಾಳವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಕವಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಓದುಗರಿಗೂ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಮತ್ತು 'ಮಧುರಗೀತ'ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಸಾಮ್ಯವಿದ್ದು ಎರಡೂ ಅವಳಿ-ಜವಳಿ ಕಾವ್ಯಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಎರಡೂ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಐದೈದು ಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಭಾಗವೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ನುಡಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಛಂದಸ್ಸು, ಧಾಟಿ, ಶೈಲಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. 'ದೇವರಾಯನ ಹೆಸರನೇಕೆ ಕೇಳಿದೆನಮ್ಮ' 'ಎಲ್ಲ ರೂಪಿಸಿದವನು ಎಲ್ಲಿ ತಾನಡಗಿದನೆ' ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಂಬಲದ ಹಾಡು-ಪಾಡು 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ವಾದರೆ, ಇದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದಾಗ, ದೇವರಾಯನ ಸುಳಿವು ಕಾಣದಾಗಲು, ಒದಗಿದ ಸಂಕಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 'ಒಳಧುಮುಕಿ ಏಕರಸವಾಗಿ ಬೆರೆತ' ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಕುರಿತ ಆತ್ಮಕಥನ 'ಮಧುರಗೀತ'ದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

ಬರುವದೇನುಂಟೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಕಾಲಕೆ ಬಹುದು
ಬಯಕೆ ಬರುವುದರ ಕಣ್ಮನ್ನೆ ಕಾಣೋ

ಎಂಬುದು 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದ ಸೂತ್ರವಾದರೆ,

ಯಾವುದೇನೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರೀತಿಯಂಥಾ ವಸ್ತು
ಭವದಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ ಮನಗಂಡ ಮಾತು

ಎಂಬುದು 'ಮಧುರಗೀತ'ದ ಸೂತ್ರವೂ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ಆಗಿದೆ.

ಭಾವಕೊಲಿಯದ ಬುದ್ಧಿ, ಬುದ್ಧಿಗೊಲಿಯದ ಭಾವ
ಇಲ್ಲೆ ಕಾಣಯ್ಯ 'ಸಂದೇಹ ಸೂತ್ರ'

ಎಂಬ ಸೂಚನೆ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದಲ್ಲಿದ್ದರೆ,

ಅನಿಸಿದಷ್ಟೂ ಮಾತು ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಲು ಬರದು
ಬುದ್ಧಿಗಿದು ಎಂದಿಗೂ ಕುಂಟುತನವು

ಎಂದು 'ಮಧುರಗೀತ'ದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಕುಂಟುತನವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ; ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಖಂಡಕಾವ್ಯಗಳು ಭಾವ-ಬುದ್ಧಿಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆಯೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಳಸಿದಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿತ್ವ ಉಂಡುಪವಾಸ
ನಮಗಿದೇ ಇಂದು ಬೇಕಾದ ನಂಟು

ಎಂಬುದು 'ನನ್ನನಲ್ಲ'ದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಶರೂಪವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ,

ವೈರಾಗ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಧ್ಯ ಯಾನದಲಿ
ಮಧುರ ಸಂಗವೆ ಇಂದು ಗತಿಯು ನಮಗೆ

ಎಂಬ ಮಾತು 'ಮಧುರಗೀತ'ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಇವೆರಡೂ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಅನುಭಾವ ಕಾವ್ಯದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರತೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅನುಪಮ ಕಾಣಿಕೆಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಅನುಭಾವಿ ಕವಿಗಳ, ಹಾಗೂ ವಚನಕಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿವೆ. ವಸ್ತು ಪರಿಪಾಕದಿಂದಲೂ, ಕಾವ್ಯದ ಕಮನೀಯತೆಯಿಂದಲೂ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' 'ಮಧುರಗಿತ'ಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. "ಗೆಳೆಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು 'ಮಧುರಚೆನ್ನ'ನೆಂಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಇವರು ಆಮೇಲೆ ಬರೆದ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದಲ್ಲಿದೆ" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆ-ಶೈಲಿ, ಚಿತ್ರ-ಚೆಲುವು, ಅನಿಸಿಕೆ-ನೆನಸಿಕೆ, ರೂಪಕ-ಪ್ರತಿಮೆ, ಧಾಟಿ-ಧೋರಣೆ ಎಲ್ಲವೂ ಜಾನಪದ ಕಾವ್ಯದ ಒನಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ತನ್ನ ಸೊಗಸನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಯಾರು ಮರಾಯರೋ ಹಡೆದು ಹೊರೆಯನು ಹೊರಿಸಿ
ಹೊರದೂಡಿ ಹೊರಳಿ ಸಹ ನೋಡದವರೋ

ಇಂಥ ಹಲವಾರು ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ 'ಅಚ್ಚ ಅನುಭವರಾಶಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಬೈಲಿಗೆ ಇಟ್ಟಿ'ರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಸೊಗಸಿದೆ.

ತಾನೆ ತಾನಿದ್ದಾಗ ಕುಣಿಯುದಾತ್ಮದ ದೀಪ
ಜೀವದಾ ಗಾಳಿ ತುಸು ಸೋಕೆ ಸಾಕು
ಏನು ಹೇಳುವೆನಯ್ಯ ಆತ್ಮ ಹೊಯ್ದಾಡುತಿರ-
ಲೊಮ್ಮೆ ಬೆಳಕೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಜೀಕು

(ಮಧುರಗೀತ)

ಹೀಗೆ ಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಜೀಕುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಛಂದಸ್ಸು ಕೂಡ, ಕವಿಯ ಅನುಭವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ನುಡಿಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವ ಭಾವೋತ್ಕಟತೆ ಕಾವ್ಯದ ಓಟವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ :

ತುಟಿಗೆ ತುಟಿ ಹಚ್ಚಿ ನಾವಾತ್ಮ ರುಚಿ ನೋಡಿದೆವು
ಎದೆಗೆ ಎದೆ ಹಚ್ಚಿ ತೆರೆ ಹಾರಿಸಿದೆವು
ಗುಟು ಗುಟುಕು ಹೀರಿದೆವು ತಲೆಯ ಕಮಲದ ಗಂಧ
ನೋಡ ನೋಡುತ ಕಾಲ ಖಂಡಿಸಿದೆವು

(ಮಧುರಗೀತ)

*　　　*　　　*

ಬಂತು ಬಂತೆಲೆ ಬಂತು, ಬಂತು ಘನ ಸಿರಿ ಬಂತು
ಬಂತೆಂದರೂ ಇದ್ದುದಿದ್ದೆಯಿತ್ತು
ಬಂತು ಬೆಳಗೆಂಬಂತೆ, ಬಂತು ಹೊಳೆ ಬಂದಂತೆ
ಇದ್ದದ್ದೆ ತುಂಬಿ ತುಳುತುಳುಕುತಿತ್ತು

(ನನ್ನ ನಲ್ಲ)

ಹೀಗೆ ಭಾವಲೋಕದಿಂದ ಅನುಭಾವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಶೈಲಿ ಪಡೆದಿದೆ.

'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ದ ಯಾವ ಸಾಲೂ ಸಹೃದಯರ ಹೃದಯವನ್ನು ತಟ್ಟದೆ ಇರಲಾರದು. ಅನುಭಾವದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಃಕರಣದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದೆಯನ್ನು ಅದು ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಲ ಓದಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಲೇಬೇಕೆನಿಸುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾವ್ಯವಿದು. ಲಾಂಜೈನಸ್ ಹೇಳುವ ಕಾವ್ಯದ ಮಹೋನ್ನತಿಯಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಗೋಕಾಕರು "ಶ್ರೀ ಮಧುರಚೆನ್ನರ 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ'ವೆಂಬ ನೀಳ್ಗವನವು ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ಉಜ್ವಲವಾದ ಅನುಭಾವಗೀತದೊಡನೆ ಸರಿತೂಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು. ಅನುಭಾವ ಗೀತದ ಹೊಸ ಪರಿಯನ್ನೊಂದು ಅವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತಹ ಕೃತಿಯಿದು" ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವರು. "ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಕಥನ ಆಧುನಿಕ ಭಾವಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಇವರದೊಂದೇ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಡಾ. ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ಜಯದೇವನ 'ಗೀತಗೋವಿಂದ'ದಂತೆ ಅನುಭಾವದ ಸತ್ವವನ್ನು ಐಂದ್ರಿಯಕ ರಮ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿಸಿದ ಕವನವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ

ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರು. ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೇ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಈ ಮೂಲಕ ನವೀನ ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕೆಲವು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತಗಳನ್ನೂ, 'ಶಾರದೆಗೆ' 'ಮೌನಕೋಕಿಲೆಗೆ' 'ಶ್ರುತಾಶ್ರುತ ವೀಣಾರವ' 'ದಿವಸ್ಪತಿ'ಯಂಥ ಮಧುರ ಭಾವದ ಗೀತಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಗಣೆನಾಥ, ಸೊಳ್ಳೆದಾಸ, ರೋಗರಾಯ-ಈ ಮೂರು ಮಂದಿ ಈ ಚೆನ್ನಮಣೆಗೆ ಮೂಲಗುರುಗಳು ಹೇಗಾದರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವ ವಿನೋದ ಪದ್ಯವೂ ಇದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಗೀತವನ್ನೇ ಬರೆಯಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರುಹು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಕವಿಯ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನೇ ಮಧುರಚೆನ್ನರೂ ಪಡೆದಿದ್ದರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಭಾಷೆ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯ ಅಭ್ಯಸನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿ, ಕುಸಮದ್ವಿಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ ಹಾಗೂ ಭಾವಗೀತದ ವಿವಿಧ ಲಯಗಳು ತುಂಬ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿವೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾನಪದ ಸತ್ವವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯ ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕೆಲವೇ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಚೆಲುವು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಸದಂತಹದು.

೩. ಆತ್ಮಕಥನ

ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಕಾವ್ಯೋದ್ಯೋಗ', ಇತ್ತೀಚಿನ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ' ಹಾಗೂ ಕಾರಂತ, ಕಟ್ಟೀಮನಿ ಮೊದಲಾದವರು ಬರೆದ ಸ್ವಾನುಭವ ಕಥೆಗಳು, ಸ್ಮರಣೆಗಳು ಮಹತ್ವದವಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ, ಘಟ್ಟಗಳನ್ನೂ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ, ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮನಂಬುಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೇ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಕಷ್ಟ-ನಿಷ್ಠುರವನ್ನು, ಸೋಲು-ಗೆಲುವುಗಳನ್ನು, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಪಡೆದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕಥನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮಚರಿತೆ (Autobiogrphy) ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು 'ಜ್ಞಾನಭಿಕ್ಷು' ಎಂಬ ನಾಯಕನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಆತನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕಾದಂಬರಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಕೃತಿಗಳು ಈ ಮಾದರಿಯವು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯದಾದ 'ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ' ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ.

'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನೇ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ : ೧) ವೈಷಮ್ಯಖಂಡ, ೨) ಸಮನ್ವಯ ಖಂಡ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವರಿದ್ದಾಗ 'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ' ಓದಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವುಂಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ 'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದ ಕಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಗುರೂಪದೇಶ'

ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದು, ಅದು ಅರ್ಥಹೀನವೆನಿಸಿದ್ದು, ಅವೈಚಾರಿಕವಾದ ಕಂದಾಚಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮರುಗಿದ್ದು, ದೇವರಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆ ತೋರಿದ್ದು, ನಾಸ್ತಿಕತೆ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿದ್ದು, ಅದು ವೈರಭಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು-ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ವಿಚಾರಗಳು, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸತ್ಸಂಗ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ, ದೇವರನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಶೆಯ ಕಿರಣಗಳಾಗಿ ಕಂಡಿವೆ. ಆದರೂ 'ವೈಷಮ್ಯಖಂಡ' ಹೊಯ್ದಾಟದ, ಹೋರಾಟದ ಘಟ್ಟ.

'ವೈಷಮ್ಯ ಖಂಡ'ದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಯಿದೆ. ಅದರ ಮುಂದಿನ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ 'ಸಮನ್ವಯ ಖಂಡ'ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಮಾನವ ನೇತ್ರ'ವು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಲಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಅವರು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ದರ್ಶನ, ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂದರ್ಶನ, ಅನುಭಾವ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಾಚನ ಈ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಾಧನೆಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗಲು ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂಬ ಸಲಹೆಯು ಅನುಭಾವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮತ್ತು ಏ. ಈ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ವಿಚಾರದಂತೆ 'ವಿಚಾರ ನಿಸ್ತರಂಗೀಕರಣ' ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಸ್ಥಾನ-ಕಾಲ-ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು-ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಅಗಸ್ಟೀನನೆಂಬ ಸಂತನೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದನು. "ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗದೃಷ್ಟಿಯವರು ಬರುವವರೆಗೂ ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಅತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯತಕ್ಕವು..." ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬಂದಿರುವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸುವರು.

ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ಸಾಧನೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಒಮ್ಮೆ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಪ್ರಬಲ

ಸಂದೇಹ ತಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಆತನ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಂಡ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಅನುಭವ 'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಗಾಢಸ್ಪರ್ಶ'ವಾಗಿ ವಚನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ. "ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಕಾಲುತಾಸು ಮಾತ್ರ. ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮಂದ ನೀಲಿಯ ಹಸಿರು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಮುಗಿಲು ಧ್ಯಾನಮೂರ್ತಿಯ ಮುಖಮಂಡಲದಂತೆ ಗಂಭೀರವೂ ಪ್ರಶಾಂತವೂ ಪ್ರಫುಲ್ಲವೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಏನಿದೆ ? ಎಲ್ಲಾ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ! ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದ ಗಾಳಿ ಕೂಡ ಬೆರಗಾಗಿ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ತರುಮರಗಳು ಎವೆ ಹಳಚದೆ, ಮೈಯಲುಗದೆ ಅಖಂಡ ಆನಂದದ ಗಾಢನೀಲತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನವಾಗಿ ಮಿಸುಕದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೀಗ ಧ್ಯಾನಾರೂಢವಾದ ಪ್ರಸನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ! ನಿಶ್ಯಬ್ದ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ! ನಿಶ್ಯಬ್ದವೆಂದರೂ ಮೃತಮೌನವಲ್ಲ ! ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮೌನ ! ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಮೌನ ! ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ವವು ಈಗ ಮೌನದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದೆ ! ಭೂಮಿ ಭೂಪಾರವೆಲ್ಲಾ ಈಗ ದೇವ ದೇವನ ದಿವ್ಯದೇಹವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ." ಇದು ಜ್ಞಾನಭಿಕ್ಷು ಕಂಡ ದೇವದರ್ಶನ. ಈ ದರ್ಶನದ ಧನ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' ಕುರಿತು ಅದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತಾನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ : "ಇಂಥ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕಥೆಯು (spiritual biography) ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸಾಧನಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಬಹಳ ಆಲೋಚನಾಪರರೆಂದೂ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಿಗಳೆಂದೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು."

'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದ ನಂತರ ಬಂದ ಕೃತಿ 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ'. ಇದಕ್ಕೆ 'ಮಧ್ಯರಂಗ'ವೆಂದೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ, ಅಂಧಃಕಾರವೆಂಬ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಭಾಗದ ಕತ್ತಲೆ ತಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತ "ಪೂರ್ವರಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಸಂದೇಹಗಳ ದಾಳಿಯು ತಿರುತಿರುಗಿ ತೂರಿ ತೂರಿ ಬರುವಂತೆ, ಮುಂದಿನ ಮಧ್ಯರಂಗದ

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಸಂಕಟಗಳ ಸೈನ್ಯವು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಸಾಧಕನನ್ನು ಸಂಧಿಸುವುದು. ಇದೇ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯು" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಂಗತಿಗಳೆರಡೂ ಸಮ್ಮಿಳಿತವಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಮನಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಸಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ : ೧) ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಳಮಳಿಸಿ ಅಳುವುದು, ೨) ಭಗವತ್ ಸತ್ತೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವಾಗ ತನ್ನ ನ್ಯೂನತೆಯ ಮೂಲಕ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹುಟ್ಟುವುದು, ೩) ದೇವದೇವನ ಪ್ರೇರಕತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ 'ಕೇವಲ'ದ ಹಸಿವೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಆಗ ಮತ್ತೊಂದು ತೀರ ಸಂಕಟವು ಉದ್ಭವಿಸುವುದು.

ಈ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರುವುದು ಒಂದು ಸಾಹಸದ ಕಥೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯದ ದಾರುಣ ಸ್ಥಿತಿ, ಜನತೆಯ ಜಾತ್ರೋತ್ಸವದ ಅಂಧಪರಂಪರೆ-ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಾಸಿಗೊಳಿಸುವಂತಿವೆ.

ಹಲವಾರು ಅನುಭಾವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಿಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಸಾಧಕನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳಕು ತೋರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ "ಸಂಕಲ್ಪಿಸು, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು" ಎಂಬುದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. "ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋಮಕುಂಡವೀಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾಯಿತು" ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

'ಕಾಳರಾತ್ರಿ'ಯ ಬರವಣಿಗೆ 'ಪೂರ್ವರಂಗ'ದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದು, ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದು, ಚಿಂತನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದುದು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳು.

'ಬೆಳಗು' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಂಡರಹಿಲ್‌ರ ಅನುಭಾವವಾದ, ಜಾನ್ ಬನಿಯನ್ನನ 'ಪಿಲಿಗ್ರಿಮ್ಸ್ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್'ಗಳ ಪ್ರಭಾವ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಗೋಸ್ವಾಮಿಯರವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಅನುಭಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ'ಯ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದದ್ದು, ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. 'ನಿನ್ನ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸು' (Love your enemies) ಎಂಬುದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಿದ್ದುದರ ವಿವರಣೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

'ಬೆಳಗು' ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅನುಭವ ಮಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲ ಕರಗಿ, ಆತನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಯಾತ್ರೆಯು ನಡೆದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾವುಕರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡರೂ ವೈಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದುದೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರದು. ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅವರು ಹೆಸರಿಸುವ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅವರ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವರಿಗೆ ಈ 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಗ್ರಂಥಗಳು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯಿಲ್ಲದ, ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಅವರ ಗದ್ಯದ ಬರವಣಿಗೆ ಹೃದ್ಯವೂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಸ್ತರದ ಮೇಲೆ ಶುಷ್ಕವಾಗುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಾಸ್ತವ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಅವುಗಳ ಜೀವಂತಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾದ 'ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ' ನೇರವಾದ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ೧೯೩೪ ರಿಂದ ೧೯೪೯ ರವರೆಗೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ೬೦ ಪುಟಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಕೃತಿ. ಇದು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೇಖನವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಈ ಮೊದಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವಾಗಿಲ್ಲ.

'ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ' ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಗಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತು 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸದಿರದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ ಹೆಚ್ಚು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಮರ್ಮ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ದಿವ್ಯಕರ್ಮಯೋಗದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ, ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಪಡೆದದ್ದು, ಪೂರ್ಣಯೋಗ ಮತ್ತು ಶಿವಯೋಗಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಅರಿತುಕೊಂಡದ್ದು, ಜ್ಯೋತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಾನುಭವ ದೊರಕಿಸಿದ್ದು, ಆತ್ಮನ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವವೇದ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನನ್ನೂ ವಿಸ್ಮಯಗೊಳಿಸುವಂತಿವೆ. ಷಡ್ದರ್ಶನಗಳ, ವೇದಗಳ ಮತ್ತು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವು ಓದುಗರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರ ಸರಣಿ ಗಂಭೀರವಾದುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಧನೆಯ ಕ್ರಮ, ಯೋಗದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳು, ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ.

"ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವಂತಹದು. ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು 'ಪೂರ್ವರಂಗ' 'ಕಾಳರಾತ್ರಿ' 'ಬೆಳಗು' ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಸ ತಂತ್ರವೊಂದನ್ನೇನೊ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತೆಯೇ 'ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ' ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಆತ್ಮಕಥನವಾಯಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಅಭ್ಯಾಸ ಅವರದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ" ಎಂದು ಡಾ॥ ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಪಸೆಯವರು ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು.

೪. ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ, ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥ, ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಅವರು ನೀಡಿರುವರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ* ಅವರು ಏನೇ ಬರೆಯಲಿ, ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವಿಲ್ಲದೆ, ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಅನುಭವ ಗಮ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬರೆದವರಲ್ಲ. ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು, ನಿಷ್ಠುರವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ-ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದವರು. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ರೀತಿಯೂ ಗಂಭೀರವಾದದ್ದೆ.

ನಿರಂತರವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರದು ನಿಷ್ಠೆಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ನಿಷ್ಠೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಅವರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಕಥನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಸಾಧಕರೆನಿಸಿದ ಅವರ 'ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪಥದಲ್ಲಿ' ಗ್ರಂಥ ನೋಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

---

* ಅದನ್ನು 'ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಲೇಖನಗಳು' ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಡಾ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆಯವರು ಈಚೆಗೆ (೧೯೯೩) ಈಡೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. -ಲೇಖಕ.

'ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪಥ' ಎಂಟು ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳು ಪೂರ್ಣಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಲ್ಲ. 'ಜಯತತ್ವ' ಎಂಬುದು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡುದು. ಜಯಾಪೇಕ್ಷಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಸೋಲಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅವರಿಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುವರು. ಜಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಹತ್ವದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ : "ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಕುಗ್ಗಲಾರದ ಶಕ್ತಿ ಇವೆರಡರ ಸಮ್ಮಿಲನವೇ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾರಕ್ಷೆಯು" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ "ದೇವನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅಗಲದ ಇವೆರಡರ ಹೊಂದುವಳಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿ" ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಉಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸುವರು.

'ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಲೇಖನವು ಏ.ಈ. ಅವರ ಒಂದು ಲೇಖನದ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಏ.ಈ. ಅವರು ಸಾಧಿಸಿದ ಧ್ಯಾನದ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. 'ಯೋಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶ' 'ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಪಾಯ ಚುತಷ್ಟಯ' 'ಕರ್ಮವೂ ಪೂರ್ಣಯೋಗವೂ' ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಪ್ರಣೀತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸ್ವಾನುಭವವೂ ಬೆರೆತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವುದು ಮತ್ತು ದೇವರನ್ನು ಸರ್ವತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು-ಇವು ಮೂರು ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು. ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಅನುಭೂತಿ, ವಾಸನಾ ಜಯ ಮತ್ತು ಕಾಯಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇವು ನಾಲ್ಕು ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಪಾಯಗಳು. ಕರ್ಮವನ್ನು (ಕಾಯಕವನ್ನು) ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಯೋಗನಿರತನಾಗುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ : "ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆಂದು ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಅಲಕ್ಷಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂತರಂಗದೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಸಾಧಕನು ತೂಕ ತಪ್ಪಿದವನೂ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ಹಿಡಿದವನೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆಯೇ ಸರಿ" ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಇದು ಶಿವಶರಣರ ಧೋರಣೆಗೆ

ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣದಿರದು. ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೂರ್ಣ ಯೋಗದ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಈ ಗ್ರಂಥ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. 'ಪೂರ್ಣಯೋಗ' 'ಮಾತೃವಾಣಿ' ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದವು. 'ಪೂರ್ಣಯೋಗ' ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪ್ರಥಮ ಪಾದದ ಅನುವಾದ. 'ಮಾತೃವಾಣಿ' ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಅನುಭವೋಕ್ತಿಗಳ ಅನುವಾದ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೃತಿಗಳೇ. ಇಲ್ಲಿಯ ಅನುವಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಖಚಿತ ವಾಗಿರುವುದು, ಕನ್ನಡ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿರುವುದು ಎತ್ತಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

'ಪೂರ್ಣಯೋಗ'ಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ' ಎರಡನೆಯ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಬಂಧ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ ಪಾಲೂ ಇದೆ.

'ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು' ಟಾಲಸ್ಟಾಯರ ಆತ್ಮಕಥನ. ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥವಾದ A Confession ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಟಾಲಸ್ಟಾಯರು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದ ಸತ್ಯಕಥನ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಟಾಲಸ್ಟಾಯ್-ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಕಷ್ಟ, ಇವು ನಿರರ್ಥಕವಾದವು ಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಯಾವ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಬದುಕುವುದೇ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಈಶ್ವರ" ಎಂಬುದು ಅವರು ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ತಳೆದ ನಿಲುವಾಗಿದೆ. ಟಾಲಸ್ಟಾಯ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು-ತಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಜಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು-ತನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವಂತಹ

ಕೃತಿಯೂ ಇದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ, ಮಧುರಚೆನ್ನರೊಡನೆ ಶ್ರೀ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ ಆದರೂ ಚಿಂತನಶೀಲವಾದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುಲಗುರು' ಮಹತ್ವದ್ದು. ವಿಜಯನಗರದ ಆರನೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ಉತ್ಸವದ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯ ಕುರುಹು ಇದು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೇಖನಗಳಿದ್ದು 'ದೈವ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನ' 'ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುಲದೇವತೆ' ಈ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳು ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ' ಎಂಬುದು ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ಬರೆದ ಲೇಖನ. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಮೂಲ ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ದೈವ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನ'ಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದಿಗಳಾದ ಅವರು ಕೇವಲ ದೈವದ ಕೃಪೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ! "ಒಟ್ಟಾರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಪ್ರಯತ್ನವು ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೇ ಸಫಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯತ್ನವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಮಾತಾಗಿದೆ", "ದೈವವು ದೇವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾನವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ದೈವಕ್ಕೆ ಎದೆಗೆಡದೆ, ಪ್ರಯತ್ನವು ಹದಗೆಡದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯು ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದೆ" ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಿಚಯ 'ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುಲದೇವತೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೊಂದು ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ಣ ಲೇಖನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಎರಡು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಪಸೆಯವರು ತಮ್ಮ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ : ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ' ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು 'ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಬೋಧಿನಿ' ಎಂಬುದು, ಇನ್ನೊಂದು 'ವಿನೋದ ಕುಸುಮಾವಳಿ'.

'ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಬೋಧಿನಿ'-ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿ. ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿತವಾದ ಈ ಕೃತಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾದ ಇಂಥ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬರೆದಿದ್ದುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ವಿಕಾಸದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಕದಂಬ ಲಿಪಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಪಿ, ವಿಕ್ರಮ ಲಿಪಿಯೆಂದು ವಿಗಂಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಲಿಪಿಗಳಿಗ ಕಾಲಸೂಚಿಯನ್ನೂ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಐದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬಲಿಪಿ, ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಪಿ, ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಲಿಪಿ." ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತೋರಿದ ಆಸಕ್ತಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆಲ್ಲ ಸಮ್ಮತವಾಗಬಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ೨೧ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

'ವಿನೋದ ಕುಸುಮಾವಳಿ' ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ರೂಪಕ. ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರೇಮಪ್ರಕರಣ, ಆಧುನಿಕ ಯುವತಿಯ ಆಶೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೋಧರ್ಮ ಮುಂತಾದವು ಹಾಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಇದು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕಾವ್ಯರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಂಜಕತೆಗಿಂತ ವಾಚ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಹಜವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ ನಾಟಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಬರೆದ 'ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ' ಎಂಬ ನಾಟಕ ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಿರಿಯಾಳ ಶೆಟ್ಟಿ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದ ನಾಟಕವಾಗಿತ್ತಂತೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ 'ವಿಸರ್ಜನ' ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ೧೯೨೭ರಲ್ಲಿಯೇ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು.

ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳು

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿರುವ ಈ ಬಿಡಿಲೇಖನಗಳು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಲೇಖನಗಳಾಗಿವೆ. 'ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಒಬ್ಬ ನಟಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಕವಿ'ಯನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಮಧುರಚೆನ್ನರದು. ಅವರು ವಿಜಾಪುರ ಶಾಸನವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಓದಿ ಅಭಿನವ ಪಂಪನ ಇತಿವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅರ್ಜುನವಾಡದ ಶಾಸನವನ್ನು ಓದಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನದ ಐತಿಹ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. 'ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾಲನಿರ್ಣಯ' 'ಶಿವಶರಣರ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸ' ಇಂಥ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನಗಳು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಅಗಾಧವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನಾಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 'ಶಬ್ದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ' 'ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಮನ್ವಯ' ಮತ್ತು 'ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಕ ರೂಪರೇಷೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಮನ್ವಯ' ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೇ ಒಂದು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂತಿದೆ. ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದುದು ಈಗ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾದವುಗಳಲ್ಲ, ಅದು ಏನಿದ್ದರೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನೂ ರಚನಾ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಉಳಿದೆರಡು ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾದವುಗಳು. "ಪ್ರತಿಭೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ

ಉಚಿತ ಶಬ್ದ, ಪ್ರಾಸ, ಅಲಂಕಾರ, ಛಂದಸ್ಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅದು ತಾನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತು ಕೂಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು" ಎಂದು ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭೆ, ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಇವು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆಯೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ "ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುವೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಿನ ಲೋಕಗಳಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಹೊರಗಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ" ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಉಕ್ತಿಗೆ ಬದ್ದರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಪ್ಪಟ ಶಿಷ್ಯರೂ, ಶ್ರದ್ಧಾವಂತರೂ ಆದ ಅವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ 'ಗರತಿಯ ಹಾಡು' ಇಂದಿಗೂ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಕೃತಿ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಗೆಳೆಯರು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಎಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

೧೯೨೭ರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು 'ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು' ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆ. ಈ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರ ಪ್ರಾಯ. ಅವರನ್ನು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು.

ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಗಾದೆಗಳು' ಕಾಪಸೆ ರೇವಪ್ಪನವರ 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ' ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅವಲೋಕನೀಯವಾಗಿವೆ. ಹಲಸಂಗಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲಾವಣಿಕಾರ ಖಾಜಾ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೂ ಅವರದಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ಚಿಂತನೀಯ ಲಘು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಹರಟೆಗಳನ್ನೂ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಸತ್ಯ' 'ಸತ್ಯವೂ

ಸಿದ್ಧಿಯೂ' 'ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ' 'ಕುವಿಚಾರ' 'ಸುವಿಚಾರ' 'ನಿರ್ವಿಚಾರ' ಈ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಂಥ ಲೇಖನಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಏನನ್ನೇ ಬರೆಯಲಿ ಸ್ವಾನುಭವಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಿರುವರು. ಅವರದು ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲ. ಅನುಭವದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಸಿಕೊಡುವ ಜ್ಞಾನ. ಅಂತೆಯೇ ಅವರ ಲೇಖನಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತವೆ, ಹೃದಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು 'ಜಮುನಾಲಾಲ' 'ಮರಪಂಡಿತ' ಎಂಬ ಗುಪ್ತನಾಮದಿಂದಲೂ ಅವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳಿಲ್ಲ.

೫. ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ದೇಶನ

೧೯೨೦ರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀ ಅವರೂ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಪಂಜೆ-ಪೈಯವರೂ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರೂ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನಿಕಟ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ಹುಟ್ಟು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾದ ಅವರು ಆಗಲೇ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ನಾಟಕ, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕಾವ್ಯ, ವಚನಕಾರರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧ ಬಂದಂತೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಭಾವಗೀತಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಅವರ ಭಾವಗೀತಗಳೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಛಂದಸ್ಸು, ಪ್ರಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವರು 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಮತ್ತು 'ಮಧುರಗೀತ'ಗಳಂತಹ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಆ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅವರು 'ಕುಸುಮದ್ವಿಪದಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಬರೆದ ತ್ರಿಪದಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಂಧ, ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ತ್ರಿಪದಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅವರು ಯಾವ ಛಂದಸ್ಸನ್ನೇ ಬಳಸಲಿ, ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗುಣಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬಾರದಂತೆಯೂ ತಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಮೆರೆಯಬಲ್ಲರು. ಭಾವಗೀತೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿದೆಯಾದರೂ

ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರು ವೀಸು ಪಾಲು ಅನುಭಾವಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾದದ್ದು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅನುಭಾವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಜೀವನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಿತಾಂತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದವರು ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಪು.ತಿ.ನ. ಇವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸತ್ವವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿ ಸ್ವಂತದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಕವಿಯೆಂದು ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಹೆಸರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂಥದು. ಅವರ ಉಳಿದ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮರೆತರೂ (ಅವೂ ಮರೆಯುವಂಥವಲ್ಲ) 'ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಕೃತಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ನವೋದಯ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರೂ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹೊರತಾಗಲಾರರು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರದು ವಿಪುಲವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಅಲ್ಲ.

ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅವರ ಆತ್ಮಕಥನ ಕೃತಿಗಳು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮಕಥೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಕದಂತೆ ಹೇಳುವುದೇ ಇವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಇವುಗಳ ಗುರಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಓದಿದ ಶಾಸನಗಳು, ಬರೆದ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳು ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣದಿರವು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಬೆಳಕು ಬೀರುವಂಥ ಸಂಶೋಧನೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'ಜ್ಞಾನಭಿಕ್ಷು'ಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'ಜ್ಞಾನಜಿಜ್ಞಾಸು' ಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ 'ವಿಸರ್ಜನ' ನಾಟಕ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿರುವರು. ಬಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಚೀನಿ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ತಿಳಿದಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಒಡನಾಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು, ಬಹು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು, ತಮ್ಮ ಅನುಭಾವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ, ಸಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಭಿರುಚಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಸುಮಾರು ೨೨ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಅವರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯಂತೂ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ವಾದುದು. ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳೆಂದರೆ ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರು. ಅವರೂ ಅವರ ಗೆಳೆಯರೂ ಕೂಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಗರತಿಯ ಹಾಡು' 'ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ' ' ಜೀವನ ಸಂಗೀತ' ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯದ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳೆನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಈ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಮುಂದಿನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರಿಗೆಲ್ಲ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ನೀಡಿವೆ.

"ಒಟ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರು ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕವಿಗಳು, ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು, ಶಾಸನ, ಇತಿಹಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಸಂಶೋಧಕರು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವರು ಅನನ್ಯವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಭಾವಿಗಳು" ಎಂಬ ಡಾ।। ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಪಸೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಅನುಬಂಧ

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವರ್ಷಗಳು

೧.	ಜನನ	೩೧-೭-೧೯೦೩
೨.	'ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ' ಓದಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಯಸಿದ್ದು	೧೯೧೫
೩.	ಮುಲ್ಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದದ್ದು	೧೯೨೧
೪.	ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಓದು ಮತ್ತು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಭೆಟ್ಟಿ	೧೯೨೧
೫.	ಹಲಸಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ ವಾಚನಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರ	೧೯೨೨
೬.	ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡದ್ದು	೧೯೨೪
೭.	ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಾನುಭವವಾದದ್ದು	೪-೧೨-೧೯೨೯
೮.	ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಜನ್ಮಶತಸಾಂವತ್ಸರಿಕೋತ್ಸವ	೧೯೩೬
೯.	ವಿಜಯನಗರದ ಆರನೂರನೆಯ ಸ್ಮಾರಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡದ್ದು	೧೯೩೬
೧೦.	ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾತೆಯ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನ	೧೯೩೮
೧೧.	ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಮಂಡಳದ ಸ್ಥಾಪನೆ	೧೯೪೩

೧೨. ನಂದಗಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದು ೧೯೪೭

೧೩. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಮೂವತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದದ್ದು ೧೯೫೦

೧೪. ಮರಣ ೧೫-೮-೧೯೫೩

ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕೃತಿಗಳು

ಅ) ಸ್ವರಚಿತ

೧. ನನ್ನ ನಲ್ಲ (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ), ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೧೯೩೩

೨. ಪೂರ್ವರಂಗ (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಕಥನ) " ೧೯೩೨

೩. ಕಾಳರಾತ್ರಿ " " ೧೯೩೩

೪. ಬೆಳಗು " " ೧೯೩೭

೫. ಆತ್ಮಸಂಶೋಧನೆ (ಸ್ವಾನುಭವ ಕಥನ) " ೧೯೫೪

೬. ಪೂರ್ಣಯೋಗದ ಪಥದಲ್ಲಿ (ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಯೋಗ ವಿಚಾರಗಳು) ೧೯೬೦

೭. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಬೋಧಿನಿ (ಸಂಶೋಧನ) ೧೯೭೬

೮. ವಿನೋದ ಕುಸುಮಾವಳಿ (ಕಾವ್ಯರೂಪಕ) ೧೯೭೬

೯. ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುಲಗುರು (ಸಿಂಪಿಯವರೊಡನೆ) ೧೯೩೬

೧೦. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಲೇಖನಗಳು (ಸಂ. ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ) ೧೯೯೩

ಆ) ಅನುವಾದಿತ

೧. ವಿಸರ್ಜನ (ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಬಂಗಾಲಿ ನಾಟಕದಿಂದ) ೧೯೨೬

೨. ಪೂರ್ಣಯೋಗ (ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ 'ಯೋಗಿಕ ಸಾಧನ'ದಿಂದ) ೧೯೩೫

೩. ಮಾತೃವಾಣಿ (ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ 'ವರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಮದರ್'ದ ಅರ್ಧಭಾಗ) ೧೯೪೮

೪. ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು (ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್‌ರ ಆತ್ಮಕಥನ ಸಿಂಪಿಯವರೊಡನೆ) ೧೯೩೫

೫. ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ (ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ವಿಚಾರಗಳು-ಸಿಂಪಿಯವರೊಡನೆ) ೧೯೪೫

೯) ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ

೧. ಗರತಿಯ ಹಾಡು (ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ರೇವಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ ಅವರೊಡನೆ) ೧೯೩೧

ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಕುರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳು

೧. ಶ್ರೀ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸ್ಮೃತಿಗಳು : ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ ೧೯೬೧
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಚಡಚಣ

೨. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಸ್ಮರಣ (ಮುಂಬಯಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟದ ಪ್ರಕಟನೆ)
ಸಂ : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ, ಪಾಂಡುರಂಗ ಕುಲಕರ್ಣಿ ೧೯೬೪

೩. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ : ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು ೧೯೭೦

೪. ಮಧುರಚೆನ್ನ : ಸ. ಸ. ಮಾಳವಾಡ ೧೯೭೨

೫. ಮಧುರಚೆನ್ನ : ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ ೧೯೭೬
(ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪ್ರಬಂಧ) : ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಪಸೆ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

೬. ಶ್ರೀ ಮಧುರಚೆನ್ನರು : ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ ೧೯೭೮
ಪ್ರ : ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ತೋಂಟದಾರ್ಯ
ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಠ, ಗದಗ.

೭. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು : ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ ೧೯೯೮
ಪ್ರ : ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

೮. ಮಧುರಚೆನ್ನ : ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ ೧೯೯೯
ಪ್ರ : ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ದಿಲ್ಲಿ.

೯. ಬೇಂದ್ರೆ-ಮಧುರಚೆನ್ನ ಸಖ್ಯಯೋಗ : ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ ೨೦೦೦
ಪ್ರ : ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾವ್ಯ, ಆತ್ಮಕಥನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಧುರಚೆನ್ನರು ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದುದು. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದೂ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಸಮರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯಾಗುವಂತಹದು. ಹಲಸಂಗಿಯ ಗೆಳೆಯರ ನೇತಾರರಾದ 'ಮಧುರಚೆನ್ನ'ರನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ದ್ವಿತೀಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಸಂತೋಷದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಬೆಲೆ: ರೂ.22/-